

70

f^B_M
*Filharmonie
Bohuslava Martinu*

Děkuji velmi za přijetí —
 iniciativu přijetí hudby na
 místě kde jsem vyrostl a přeji
 této iniciativě plný úspěch.
 Tomáš Bati 26. 6. 90

Slovo Tomáše Bati ml. Filharmonii B. Martinů, rok 1990

Kongresové centrum Zlín, dnešní sídlo filharmonie

70

LET FILHARMONIE 1946 - 2016

1946	<i>Zlínský symfonický orchestr Národního podniku Bata</i>
září 1948	<i>Zlínská filharmonie</i>
prosinec 1948	<i>Filharmonie pracujících</i>
1951	<i>Symfonický orchestr kraje Gottwaldovského</i>
1955	<i>Státní symfonický orchestr kraje Gottwaldovského</i>
leden 1989	<i>Filharmonie Bohuslava Martinů</i>

**FILHARMONIE
PRACUJÍCÍCH**

STÁTNÍ SYMFONICKÝ ORCHESTR
 V GOTTWALDOVĚ
HOŠTEL, VÝZNAMENÁVÁNÍ ZA VÝNÍKAJÍCÍ PRÁCI
**STÁTNÍ SYMFONICKÝ ORCHESTR
V GOTTWALDOVĚ**

 Filharmonie
Bohuslava
Martinů

 Filharmonie
Bohuslava Martinů

1.6.1945	<i>obnovení a profesionalizace bývalého batovského dechového orchestru - 46 členů</i>
2.4.1946	<i>hudebníkům představen Rudolf Kvasnica, další den se uskutečnila první zkouška orchestru</i>
30.4.1946	<i>první koncert v sále Velkého kina</i>
1949 - 1950	<i>první vystoupení v Praze v Domě umělců na Dnech gottwaldovské kultury</i>
květen 1950	<i>první lázeňská sezona v Luhačovicích - 5 letních měsíců - díky těmto koncertům měl orchestr až 300 koncertů ročně</i>
1951	<i>výchovné koncerty s Františkem Blahou, jeho systém se stal celorepublikovým fenoménem</i>
1955	<i>adaptace Památníku Tomáše Bati na Dům umění a instalace koncertních varhan, které inicioval cestovatel Jiří Hanzelka</i>
19.11.1955	<i>slavnostní otevření Domu umění, do té doby koncerty ve Velkém kině</i>
1959	<i>první zahraniční zájezd do Maďarska</i>
1970	<i>poprvé zazněla Česká mše vánoční od J. J. Ryby a stala se trvalou součástí vánočního repertoáru filharmonie</i>
1970	<i>první zájezd mimo hranice východního bloku - do Itálie se Zdeňkem Bílkem</i>
1972	<i>festival Talentinum, od roku 1976 zapojena agentura Pragokonzert</i>
říjen 1978	<i>první profilová deska s Freskami a Rytinami B. Martinů a skladbou O. Flosmana Sen o houslích - s Bohuslavem Kotmelem</i>
1983	<i>instalace nových varhan</i>
únor 1990	<i>ve Smetanově síni Obecního domu provedení zapovězené Hudby pro Prahu 1968 od Karla Husy</i>
1995	<i>s Peterem Tiborisem v New Yorku na 8 koncertech - z nich 6 v Carnegie Hall</i>
1999	<i>Podzimní festival duchovní hudby Harmonia Moraviae, v roce 2007 přeměněn v mezinárodní festival duchovní i světské hudby</i>
2005	<i>tradici se stávají Benefiční novoroční koncerty Zlínského kraje a statutárního města Zlína</i>
2006	<i>FBM obecně prospěšnou společností, zakladateli jsou statutární město Zlín a Zlínský kraj</i>
2005 - 2008	<i>Smrt Hippodamie, úspěšný společný projekt s Městským divadlem Zlín</i>
2005	<i>orchestr se začíná pravidelně objevovat na významných festivalech Janáčkův máj, Smetanova Litomyšl, Špilberk, Pražské jaro, Bratislavské hudobné slávnosti a další. Opakovaně vystupuje na koncertech Dnů lidí dobré vůle na Velehradě, na mezinárodním festivalu Janáček a Luhačovice, v rámci koncertů v Holešově na zámku, na benefičních koncertech Handicapu ad.</i>
26.6.2006	<i>položen základní kámen Kongresového centra Zlín. Autorkou projektu je světověznámá architektka Eva Jiřičná.</i>
29.9.2010	<i>slavnostní otevření Kongresového centra</i>
1.1.2011	<i>přestěhování filharmonie z Domu umění do Kongresového centra</i>

Vážené dámy, vážení pánové, milí přátelé zlínské filharmonie,

je mi ctí Vás oslovit v jubilejní 70. hudební sezoně Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně, která vyvrcholí slavnostním koncertem 28. dubna 2016, v jehož rámci s naším orchestrem vystoupí skvělý turecký pianista Fazıl Say.

Obsah tohoto almanachu mě osobně naplňuje velkou hrdostí. Nejen proto, že naše filharmonie patří k nejstarším v České republice, ale především z důvodu, že za sedmdesát let práce a obrovského úsilí nejen našich předchůdců, ale i nás, současníků, je ve Zlíně filharmonie, jejíž orchestr patří k nejlepším v naší vlasti. Důkazem toho jsou nejen neuvěřitelně vysoké návštěvy našich koncertů v krásném

prostředí Kongresového centra ve Zlíně, ale také vysoký kredit naší filharmonie, a to nejen v České republice. Příkladem je nedávné turné naší filharmonie v Indii, kdy jsme se v únoru 2016 stali prvním českým orchestrem po dlouhých 57 letech, jenž prezentoval naši kulturu v druhé nejlidnatější zemi světa. Nemohu také opomenout turné našeho orchestru v roce 1995 v Americe včetně šesti koncertů ve slavné Carnegie Hall v New Yorku či naše koncerty v největších městech Evropy se skvělým světovým tenoristou Rolan-dem Villazónem na podzim roku 2014.

Proto bych chtěl poděkovat všem dosavadním šéflirigentům a ředitelům, ale především všem generacím hráčů orchestru i pracovníkům správy za jejich přínos na zvyšování úrovně kvality zlínské filharmonie v průběhu celých sedmi desetiletí.

Současným členům orchestru i pracovníkům správy filharmonie přeji, aby práce ve filharmonii byla současně také Vaším koníčkem. A především abychom společně dokázali připravovat a realizovat stále kvalitní a zajímavé koncerty pro naše posluchače.

Vám, příznivcům a posluchačům zlínské filharmonie, přeji, aby se naše koncerty staly pravidelnou součástí Vašeho kulturního života a také místem, kde se můžete nejen setkat se svými přáteli, ale především být přímými účastníky neuvěřitelných hudebních zážitků v podání Vaší filharmonie.

Na setkání s Vámi se těší

RNDr. Josef Němý
ředitel FBM, o.p.s.

Předvečer zahájení 1. ročníku Mezinárodního filmového festivalu ve Zlíně - srpen 1948. Orchester dirigoval Rudolf Kvasnica

ZALOŽENÍ ORCHESTRU

Výňatek z kroniky

Uprostřed léta v červnu 1945, kdy uplynul ani ne měsíc od osvobození Rudou armádou z brutality německé, kdy ještě celý svět žil ve vzrušení právě se přehnané strašné bouře, kdy ještě v různých místech Evropy praskaly kulomety a vybuchovaly granáty, zde, v tomto zdánlivě již klidném koutě Moravy, ve Zlíně, začínal se život s plnou důvěrou do budoucna, s vědomím své nové svobody, která byla tak těžce vykoupěna. Začínal nový život. Již došlapala prušácká bota po našich cestách, po naší půdě, již nebude šlapat germánská bota po našich kvetoucích loukách...

Z černých brozících mraků vysvitlo opět slunce, slunce svobody a svým jasem zalilo celou drahou českou zem, tolik prosáklou krví našich nejlepších českých synů a dcer. A z jejich bolu a utrpení rodil se nový život, nový svobodný zítřek.

Byla to doba po revoluci, po vítězné revoluci a na tomto vítězství začíná se stavět prací rukou, prací ducha i prací na poli kulturním naše budoucnost...

Ve vývoji našeho orchestru navždy zůstane významným den 2. dubna 1946. Toho dne byl nám představen náš nový dirigent, Mistr Rud. Kvasnica. A hned dalšího dne 3. dubna

Skupina členů Zlínské filharmonie po zkoušce před Společenským domem, říjen 1947

započaly pilné a tvrdé zkoušky na první naše veřejné vystoupení. Po jednoměsíčním neúnavném cvičení, představil se symfonický orchestr s Mistrem Rud. Kvasnicou dne 30. dubna 1946 v sále Velkého kina zlínské veřejnosti.

Bylo půl deváté hod. večer. Nastal okamžik, který rozhodne o příštím životě orchestru. Ruch v sále utichl, členové orchestru zaujmuli svá místa, chvilkové soustředění a vzápětí taktovka Mistra Kvasnice mohutným rozmachem uvedla v život nesmrtelné dílo našeho českého hudebního genia Ant. Dvořáka, jeho první Slovanský tanec. V C durovém akordu, který předchází první Slov. tanec, je předzvěst, že první Slov. tanec bude mít spád veselého a v zvucích nástrojů jiskrného zabarvení celého díla. Je to náš český furiant, dílo našeho genia. Po doznění posledního akordu, zabouřilo to sálem mohutným potleskem a v následujících minutách opět taktovka Mistra Kvasnice uvedla v život další Slov. tanec, a sice č. 2. Jako poslední byl na programu Slov. tanec č. 15, kde Mistr se svým neobvyklým elánem strhl s sebou do víru skotačivých melodií všechny hráče, kde každý rozjásal svůj nástroj na míru nejvyšší.

Obecenstvo bylo nadšené, na jeho přání tanec byl opakován. Tak se skončil náš symf. první koncert a úspěch koncertu je jen další vzpruhou do nové práce.

Velkou zásluhu na zdaru tohoto večera měli hudebníci z brněnského rozhlasu, kteří doplnili náš orchestr v počtu asi třiceti hudebníků.

Jenda Mikšík, 26. října 1946
(první zápis z počátků filharmonie)

karikatura Rudolfa Kvasnici

Rudolf Kvasnica diriguje v Luhačovicích

VZNIK ZLÍNSKÉ FILHARMONIE

Rudolf Kvasnica

Přípravy vzniku symfonického orchestru ve Zlíně začaly ihned po skončení druhé světové války. Již 1. června roku 1945 byl obnoven a profesionalizován bývalý baťovský dechový orchestr, který v té době čítal 46 členů. Orchester hrál pod vedením dirigenta Gustava Hauptvogela - Hála dechovou i jazzovou hudbu, protože však mnozí členové ovládali hru také na jiné nástroje, již na podzim téhož roku na svých produkcích provozoval i hudbu smyčcovou. Hlavním cílem zlínských muzikantů i kulturního referátu nyní již Národního podniku Baťa, který orchestr v té době zřizoval, bylo ovšem založení symfonického tělesa. Aby mohl být tento cíl naplněn, bylo nutno orchestr doplnit dalšími hráči, jichž byl pochopitelně v poválečném Zlíně nedostatek, a hlavně získat dirigenta, který by měl zkušenost s prací se symfonickým orchestrem.

Zřejmě největší zásluhy o vznik filharmonie ve Zlíně je možno připsat pianistovi a hudebnímu pedagogovi Václavu Laňkovi. Ten již ve třicátých a čtyřicátých letech zažil celorepublikový ohlas jako člen Zlínského tria, vzniklého z pedagogů Městské hudební školy Dvořák. Po válce v bývalé Baťově továrně inicioval vznik kulturního referátu a již jako jeho zaměstnanec značným dílem přispěl k vytvoření podnikového orchestru a ve stejné době i závodního divadla (dnešního Městského divadla Zlín). Díky jeho kontaktům se na post dirigenta nově vznikajícího symfonického orchestru podařilo získat devětačtyřicetiletého Rudolfa Kvasnicu, do té doby dirigenta orchestru Národního divadla v Brně, člověka s obrovskými zkušenostmi s baletní, operetní i operní hudbou.

Nový dirigent byl hudebníkům představen 2. dubna roku 1946. Hned dalšího dne začaly společné zkoušky. Z původního závodního dechového orchestru pokračovalo v další práci pouze čtyřiatřicet hudebníků. Práce to byla velmi usilovná a náročná; výjimkou nebylo ani osmihodinové společné zkoušení ve dvou směnech. Rudolf Kvasnica měl zprvu v úmyslu postupně doplňovat těleso zlínskými amatérskými muzikanty a nejméně rok zkoušet, než orchestr poprvé vystoupí. Tlak okolí na výsledky jeho práce však byl příliš velký, a tak se rozhodl orchestr provizorně doplnit hudebníky z brněnského rozhlasového orchestru a s jejich pomocí uspořádat první koncert. Zkoušky na něj trvaly takřka celý měsíc. Zlínský symfonický orchestr Národního podniku Baťa, jak zněl jeho první název, se veřejnosti představil 30. dubna 1946 v sále Velkého kina. V programu zazněla díla tří velkých klasiků české hudby: výběr ze Slovanských tanců Antonína Dvořáka, předehra k opeře Prodaná nevěsta Bedřicha Smetany a orchestrální selanka V podvečer Zdeňka Fibicha.

Rudolf Kvasnica doufal, že první koncert bude dostatečným důkazem toho, že je schopen ve Zlíně vybudovat stálé symfonické těleso a že nyní bude mít čas na trpělivou a postupnou práci. Nadšení okolí z prvního koncertu a volání po dalších vystoupeních mu ovšem něco takového nedovolilo, a tak se musel obrátit na Břetislava Bakalu, v té době šéfdirigenta brněnského rozhlasového orchestru, se kterým domluvil sice prozatímní, leč pravidelnou a více méně stálou výpomoc přibližně třiceti brněnských hráčů.

Do prázdnin roku 1946 stihl orchestr připravit ještě jeden koncert a zopakovat své úvodní vystoupení. Pro nadcházející sezonu již připravil cyklus osmi abonentních koncertů. Kromě nich orchestr dával také populární koncerty, do doby vzniku nového podnikového dechového orchestru mu zůstávala povinnost hrát při podnikových oslavách jako dechová hudba a již na podzim roku 1946 začal zajižďet do okolních měst, postupně též do vzdálenějších a větších sídel, výjimkou však nebylo ani hraní ve vesnických hospodách a sokolovnách. Vzhledem k takovému náporu práce se postupně rozplynula původní Kvasnicova představa o doplňování orchestru zlínskými amatérskými hudebníky, kteří nebyli schopni podobným nárokům dostát. Bylo proto nutno vytvořit takové podmínky, aby do města mohli přijít absolventi hudebních škol i zkušenější hráči z jiných měst, což v té době znamenalo především vyřešit neutěšenou bytovou otázku.

Soudě podle ohlasů v tisku se postupně zvyšoval počet návštěvníků abonentních koncertů, až býval sál Velkého kina, který měl v té době téměř dvoutisícovou kapacitu, zcela zaplněn. Dobová kritika hodnotila výkon orchestru vesměs velmi pozitivně, a to dokonce i ve srovnání s jinými tělesy v té době ve Zlíně vystupujícími. Recenzenti oceňovali zvuk a precizní hru orchestru, byť většinou neopomněli zmínit, že je to především zásluha přizvaných brněnských hudebníků, které by v zájmu umělecké emancipace orchestru bylo záhodno co nejdříve nahradit vlastními stálými hráči. Po roce existence však měl orchestr stále jen šestatřicet vlastních hráčů, většina

z nich byli původní členové Hudby Baťa, jen pět z nich přišlo po založení symfonického orchestru. Příprava nových skladeb byla stále neúměrně dlouhá a zabrala většinou tři až čtyři týdny.

Na začátku léta roku 1947 byl k orchestru přijat jako druhý dirigent Vladimír Matěj, pedagog Městské hudební školy Dvořák a někdejší dirigent jejího orchestru. K významným premiérám léta roku 1948 patřilo srpnové vystoupení pod širým nebem před zahájením prvního ročníku Mezinárodního filmového festivalu. Do právě začínající koncertní sezony vstoupil orchestr s novým názvem jako Zlínská filharmonie. Ten však orchestru vydržel jen pár měsíců; ještě v prosinci roku 1948 byl pojmenován Filharmonie pracujících, což mělo vyjadřovat proklamovanou snahu orchestru a jeho zřizovatelů přiblížit vážnou hudbu pracujícím zlínských továren. Nový název - Gottwaldov - získalo jen o pár dní později i město Zlín a jemu blízké obce, zatímco národní podnik Baťa byl přejmenován na Svit.

Přibližně ve stejné době začaly na půdě orchestru vznikat první komorní soubory, které se uplatnily jak na koncertech, tak i na schůzích odborových a stranických organizací. V březnu 1949 začal orchestr pořádat výchovné koncerty pro pracující se spíše populárním programem, které postupně získaly formu regulérních koncertů ve Velkém kině. Další možností, jak měla být vážná hudba přibližována pracujícím, byly koncerty přímo ve výrobních halách národního podniku Svit i jiných firem ve městě i okolí, které orchestr pořádal ještě v padesátých letech.

Sezona 1949 - 1950 se nesmazatelně zapsala do historie orchestru hned z několika důvodů. Na jejím začátku vystoupil poprvé v Praze v Domě umělců na Dnech gottwaldovské kultury. V květnu roku 1950 zahájila Filharmonie pracujících svou první lázeňskou sezonu v Luhačovicích. Pět letních měsíců produkci pro lázeňské hosty se v dalších letech stalo tradicí. Filharmonie zde často dávala i dva koncerty denně, odpoledne s populárním a večer s vážnějším programem, a díky tomu celkový počet koncertů v některých sezonách vyšplhal až ke třem stovkám.

Až do konce roku 1950 byli členové Filharmonie pracujících zaměstnanci n.p. Svit. Šlo ovšem spíše o formální řešení a vedení podniku do aktivit filharmonie nijak nezasahovalo. Na počátku roku 1951 byl ovšem orchestr převeden pod tehdejší Krajský národní výbor, čímž začal fakticky podléhat přímo Ministerstvu školství, věd a umění. V souvislosti s tím začal od sezony 1951 - 1952 používat název Symfonický orchestr kraje Gottwaldovského (SOKG). Funkci ředitele získal kulturní referent n.p. Svit Čeněk Tenk, který filharmonii fakticky spravoval již v minulých letech.

K novinkám sezony se přiřadil první ročník festivalu Gottwaldovské hudební jaro, na kterém v dalších letech vystoupila celá řada komorních, operních, operetních i baletních souborů. Jen velmi pozvolna se také dařilo doplňovat orchestr novými hráči. Na konci roku 1948 měla filharmonie stále jen 49 členů a o rok později jen o dva více, a tak se i na počátku padesátých let orchestr musel spoléhat na výpomoci brněn-

ských hudebníků. Teprve v roce 1952 se počet členů přiblížil šedesáti a orchestr se stal po personální stránce nezávislým. V převážně mužském kolektivu v roce 1954 již hrály také dvě ženy.

Začátek padesátých let pro orchestr také znamenal znatelný pokles počtu návštěvníků koncertů. Poválečné nadšení obecnstva i osob zodpovědných za kulturní dění ve městě zřejmě pomalu vyprchalo a za budovatelsky nadšenými slovy o významu instituce se často skrýval nulový zájem o řešení jejich praktických problémů. Vážná hudba získávala stále silnější konkurenci v dobových estrádních produkcích, což se neblaze projevovalo v návštěvnosti koncertů nejen v samotném Zlíně, ale také v okolních městech a obcích, kam filharmonie jako krajský orchestr pravidelně zajižďela.

V prosinci 1951 se poprvé na výchovných koncertech filharmonie pro školy představil v roli organizátora a konferenciéra tehdejší vedoucí kabinetu pro hudební výchovu při okresním pedagogickém sboru František Blaha. Díky němu se dosah koncertů postupně rozšířil na všech dvanáct let školní docházky, kdy měl každý žák absolvovat dva výchovné koncerty ročně. Ty se řídily podle velmi pečlivě propracovaného scénáře: program včetně rozborů skladeb, ukázek motivické práce v jednotlivých skladbách a informací o skladatelích a pozadí vzniku skladeb byl připraven minimálně měsíc dopředu a rozeslán jednotlivým školám. Žáci se v hodinách hudební výchovy se skladbami dopředu seznamovali a učili se zpívat jejich melodie. Samotné výchovné koncerty pak probíhaly tak,

že hudebníci dětem napřed za doprovodu vizuálních projekcí představili zvuk jednotlivých nástrojů a jejich kombinací, přehráli jim témata skladeb a teprve potom je zahráli v celku. Poté orchestr zahrál několik úryvků a děti měly napsat, z jakých skladeb pocházejí. Na závěr koncertů probíhaly soutěže mezi jednotlivými školami a třídami, kdy dva zástupci z každé školy odpovídali na otázky a jejich odpovědi byly hodnoceny žákovskou porotou.

Zlínské výchovné koncerty podle Blahovy metodiky se staly doslova celorepublikovým fenoménem. Jezdili se na ně dívat učitelé z celé republiky i pracovníci Ministerstva školství, věd a umění, které je dávalo ostatním za vzor. Některé koncerty byly nahrávány a vysílány Československým rozhlasem. Filharmonie s nimi zajížděla také do okolních měst a obcí. Poměrně nečekaný ohlas zaznamenaly i u samotných dětí, z nichž mnohé na výchovné koncerty i samotného Františka Blahu dodnes vzpomínají.

Po roce 1952 postupně dostával při koncertech stále větší prostor druhý dirigent Vladimír Matěj. První období života orchestru, spojené se jménem Rudolfa Kvasnici, se pomalu chýlilo ke konci. Svůj poslední koncert ve funkci šéfdirigenta řídil Rudolf Kvasnica v červenci 1954 v lázních Luhačovice. Ze Zlína odešel do Prahy, kde se stal dirigentem karlínské Velké operety.

Éru Rudolfa Kvasnici ve Zlíně by bylo možno charakterizovat jako dobu budování základního symfonického repertoáru. Díky své operetní zkušenosti byl nepřekonatelný zejména jako dirigent luhačovických kolonádních koncertů, avšak v ničem nezaostával ani při přípravě a řízení koncertů symfonických. Jeho repertoár byl v první řadě zaměřen na vrcholné skladatele především českého, ale i světového romantismu. Zdaleka nejčastěji uváděl skladby Smetanovy a Dvořákovy, méně již Fibichovy, ze světových skladatelů zařazoval do programu zejména Čajkovského a Musorgského, na populárních a zájezdových koncertech pak také J. Strausse. Neopomíjel však ani klasiky Beethovena, Mozarta či Haydna a modernisty, zejména Janáčka, o něco méně pak uváděl Nováka či Suka. Navzdory dobové situaci se mu podařilo udržet v rozumné míře zastoupení ruských a sovětských skladatelů, jejichž díla se více objevovala pouze na samém začátku padesátých let.

Do Zlína se Rudolf Kvasnica ještě jednou vrátil, a to v březnu roku 1961, kdy řídil na koncertě k patnáctému výročí orchestru Smetanovu *Mou vlast*. Ještě i poté, již jako penzista, řídil několikrát orchestr na kolonádních luhačovických koncertech. Na sklonku aktivní umělecké dráhy se Rudolf Kvasnica přestěhoval zpět do Brna, kde v roce 1986 jako jednadevadesátiletý zemřel.

Společenský dům Luhačovice, dirigent Rudolf Kvasnica

Dům umění, dirigent Richard Týnský

STĚHOVÁNÍ DO DOMU UMĚNÍ

Richard Týnský

Novým šéfdirigentem zlínského orchestru se po Kvasnicově odchodu v polovině roku 1954 stal tehdy pětáctýřicetiletý Richard Týnský, dosud hlavní dirigent Symfonického orchestru československého rozhlasu v Bratislavě, kde si získal renomé zejména uváděním děl soudobých slovenských skladatelů. V době svého příchodu nebyl Richard Týnský zlínskému publiku zcela neznámý. Již v uplynulé sezoně s orchestrem spolupracoval na několika koncertech. Jeho nástup za dirigentský pult znamenal pro filharmonii po stránce kvality bezesporu krok dopředu. Na tom se shodla jak kritika, tak i samotní členové orchestru, kteří přivítali Týnského náročný a profesionální styl práce při přípravě koncertů. Jeho dlouholeté zkušenosti s prací se symfonickými orchestry se nyní odrazily nejen v umělecké úrovni zlínské filharmonie, ale přispěly také k rozšíření jejího repertoáru.

Ve druhé polovině padesátých let se dále prohloubila spolupráce orchestru s učitelem Františkem Blahou, který se nyní podílel nejen na výchovných koncertech pro mládež, ale také na hudebních besedách, které nebyly ničím jiným než výchovnými koncerty pro dospělé publikum. S nimi orchestr zajížděl také do jiných měst a dokázal tak vážnou hudbu zpřístupnit dalším skupinám posluchačů. Především díky tomu unikátní a doslova multimediální forma hudební osvěty, využívající jak výkladů skladeb a poutavého vyprávění o životě skladatelů, tak i vizualizace formou projekcí diapozitivů a interaktivního kontaktu s publikem definitivně překročila hranice regionu. Samotnému Blahovi přinesla možnost spolupráce s dal-

šími tělesy, například symfonickým orchestrem v Plzni nebo Pěveckým sdružením moravských učitelů. Zlínský orchestr se na konci roku 1954 rozhodl jmenovat jej svým čestným členem.

Od počátku roku 1955 začal orchestr používat mírně pozměněný název - Státní symfonický orchestr kraje Gottwaldovského (SSOKG). V té době naplňoval svou krajskou roli cykly abonentních koncertů v Holešově, Kroměříži a Bystřici pod Hostýnem i častými koncerty v dalších městech, především v Otrokovicích, Napajedlích, Vizovicích, Hodoníně, Uherském Brodě, Vsetíně, Valašském Meziříčí a Uherském Brodě. Zájezdových koncertů orchestr v některých letech odehrál až padesát za rok, nepočítaje v to kolem stovky letních vystoupení v luhačovických lázních.

V polovině roku 1954 začala adaptace Domu umění, bývalého Památníku Tomáše Bati, který byl již o rok dříve převeden z majetku podniku Svit do rukou filharmonie. Původní plán zahájit sezonu 1955 - 1956 již v novém stánku se vinou zpoždění stavebních prací nepodařilo dodržet, a tak byl Dům umění otevřen slavnostním koncertem 19. listopadu 1955. Definitivně byly úpravy Domu umění včetně instalace nových koncertních varhan, ve své době nejmodernějších v republice, dokončeny až koncem ledna následujícího roku.

Přestěhováním se do nového sídla byl konečně vyřešen dlouhodobý problém orchestru se zkušební místností a koncertním sálem. Jako koncertní síň byl od roku 1946 ve většině případů využíván sál Velkého kina, jehož akustika sice byla hodně

utlumená, přesto však představoval pro orchestr jistotu určitého pohodlí pro hudebníky a diváky, které dokázalo pojmout až dvě tisícovky posluchačů. Mnohem větší problémy ovšem filharmonie měla se zkušební místností. Ze sálu zlínské Orlovny, kde probíhaly zkoušky původního závodního dechového orchestru, se s příchodem dirigenta Rudolfa Kvasnici na jaře 1946 přestěhovala do baťovského třetího mužského internátu. Ten ovšem jako zkušební místnost také nebyl ideální, a tak se už v prosinci téhož roku orchestr stěhoval do sálu Společenského domu (dnešní Hotel Moskva). Začátek sezony 1948 - 1949 znamenal stěhování do kavárny Morava, se kterou však členové orchestru nebyli příliš spokojeni, neboť byla špatně osvětlená a často nevytopená. Napřed příležitostně a od května 1949 definitivně se orchestr vracel do Společenského domu, nyní již Závodního klubu n.p. Svit, kde se však hudebníci kromě ostatních problémů potýkali také s hlukem, který nejvíce vadil při občasných koncertech v těchto prostorech. V prosinci 1950 začala filharmonie zkoušet v Tylově divadle v Malenovicích. Ani toto sídlo však vzhledem k nedostatečnému vytápění a osvětlení potřebám filharmonie zcela nevyhovovalo.

V sále Domu umění, kde již v té době sídlila zlínská galerie, filharmonie čas od času zkoušela i koncertovala již v sezoně 1952 - 1953. Po rekonstrukci v něm město i jeho orchestr získaly na svou dobu velmi komfortní kulturní stánek se zázemím pro orchestr i posluchače a s možností propojení s aktivitami galerie. Pro filharmonii to byl krok kupředu

i z akustického hlediska, byť tento prostor nebyl původně zamýšlen jako koncertní síň, což se na jeho akustice i přes nejrozumnější úpravy stále projevovalo. Dům umění ovšem dokázal pojmout pouze 680 posluchačů, což byla oproti Velkému kinu třetinová kapacita. Přestože otevírací koncert musel být pro obrovský zájem o tři dny později opakován, ihned poté zájem o dění v Domě umění poněkud opadl a jeho sál býval často obsazen sotva z poloviny. Nakolik to byl doklad snižujícího se zájmu o vážnou hudbu obecně a nakolik byla příčinou přece jen horší dostupnost Domu umění, se můžeme pouze dohadovat. Jisté ovšem je, že v předcházejících letech patřila návštěvnost koncertů vážné hudby ve Zlíně k jedněm z největších v republice a i po přestěhování do Domu umění přišlo na některé koncerty, které se konaly ve Velkém kině, více než tisíc posluchačů. Na druhou stranu ovšem konkurence populárněji laděných hudebních podniků byla již v té době ve městě tak silná, že se to v návštěvnosti koncertů filharmonie muselo bezesporu projevit.

Intenzivní snahy Richarda Týnského pozvednout všemi dostupnými prostředky kvalitu orchestru se ovšem nesetkávaly vždy s pochopením, což bylo zřejmě také příčinou předčasného konce jeho angažmá. Již v polovině roku 1955 docházelo mezi částí orchestru a šéfdirigentem k neshodám. Po jeho návratu z tříměsíční cesty po Dalekém východě, kdy orchestr žil stěhování do Domu umění, se sice situace poněkud uklidnila, avšak již na počátku roku se spory opět vyhrtyly, což vedlo až k odvolání Čenka Tenka z funkce ředitele. V květnu roku

1956 se jeho nástupcem stal Václav Návrat. Situace se však neuklidnila a rozpory mezi členy orchestru a šéfdirigentem se znovu vyhrtyly koncem roku. Richard Týnský části hudebníků vytýkal špatnou pracovní morálku, avšak výpověď, která jim hrozila, nakonec podal on sám a v září 1957 na vlastní žádost od orchestru odešel.

Třebaže Richard Týnský vydržel ve Zlíně pouhé tři sezony, jeho stopa zde zůstala velmi výrazná. Přinesl orchestru, který se dosud z jisté části cítil být někde na půli cesty mezi kolonádním a symfonickým tělesem, jiný, důkladnější styl práce. Podařilo se mu také rozšířit repertoár, byť na první pohled nešlo o změnu nijak zásadní. Což je pochopitelné, uvážíme-li, že Richard Týnský měl na ovlivnění dramaturgie orchestru pouhé dva roky. Během nich dokázal poněkud vyrovnat poměr mezi klasicistní a romantickou hudbou, když přibýlo zejména Beethovenových a Mozartových symfonií, na koncertech uvedl díla některých dosud opomíjených romantiků, například C. Francka a R. Wagnera, častěji zařazoval do programu také díla soudobých českých a slovenských skladatelů (Č. Gregor, J. Reinberger, V. Kalabis).

Po svém odchodu ze Zlína působil Richard Týnský jako umělecký šéf Pomořanského symfonického orchestru v polské Bydhošti. Zemřel v roce 1974 jako pětasedesátiletý, je pochován na Lesním hřbitově ve Zlíně.

FILHARMONIE
PRACUJÍCÍCH

Orchestr hudebních pracovníků Státního symfonického orchestru v Gottwaldově - Dům umění

Dům umění, Gottwaldov - čtvrtek dne 5. května 1966 v 19³⁰ hodin

Slavnostní koncert
k 20. výročí založení orchestru

B. Smetana: Přeludez k operě Libuše.
A. Dvořák: Koncert h-moll pro violoncello a orchestr
S. Prokofjev: Alexandr Něvskij - kantáta

Spolupůsobí Filharmonický sbor Beseda brněnská, solisté: soprán dr. Zbyněk Měkos

Skladatel:
Věra Krilová - Pierre Fournier - Francie

Dirigenti:
Eduard Fischer

Vstupenky v národním předprodeji Parku kultury a oddechu, tel. 6329

FILHARMONIE
PRACUJÍCÍCH

VZORNÝ PRACOVNÍ MINISTÉRIJA SPOLEČENSTVÍ A KULTURY

ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNÍ LÁZNĚ LUHAČOVICE
ČTVRTEK DNE 2. ČERVNA 1966 - LÁZEŇSKÉ NÁMĚSTÍ V 19,30 HODIN

W. A. Mozart: Malá noční hudba
C. M. Weber: Koncert pro hoboj
J. Haydn: Symfonie č. 2 D-dur

Skladatel:
Miroslav Šenkýř

Dirigenti: solističtí umělci
Rudolf Kvasnica

V PŘÍPADĚ NEPŘÍZNIVÉHO POČASÍ
V KONCERTNÍM SÁLE SPOLEČENSKÉHO DOMU

ZAUJMEŠ MÍSTO VČAS,
ABYŠTE NEBOJILI OSTATNÍ POSLUCHAČE

HUDBA MLADÝCH PRO MLADÉ

Eduard Fischer

Konkurz na uvolněné místo šéfdirigenta probíhal v průběhu letní sezony roku 1957 v luhačovických lázních. Tam se také počátkem září poprvé před zlínský orchestr postavil dirigent Eduard Fischer, v té době sedmadvacetiletý, který dříve působil v Uměleckém souboru ministerstva vnitra v Praze. O měsíc později začal s filharmonií pravidelně zkoušet a 1. listopadu byl jmenován jejím uměleckým šéfem.

Příchod nového hlavního dirigenta jakoby odstartoval celou sérii změn. Těmi méně podstatnými byly další změny názvu orchestru, který od února následujícího roku opět zněl Filharmonie pracujících, přičemž dosavadní název, Státní symfonický orchestr kraje gottwaldovského, zůstal v podtitulu. O dva roky později se podtitul v souvislosti s územně-správní reformou krajského uspořádání pozměnil na Státní symfonický orchestr v Gottwaldově (FP SSOG) a od sezony 1966 - 1967 byl opět používán jako hlavní název orchestru, přičemž na dřívější název upomínalo pouze logo ve tvaru zkratky FP.

Významnější pro další práci orchestru ovšem byly změny personální. Na začátku srpna roku 1958 odešel ředitel Václav Návrat a na jeho místo přišel tehdy sedmačtyřicetiletý Václav Laňka, člověk, který se v blízkosti orchestru pohyboval po celou dobu jeho dosavadní existence. Již od května měla filharmonie poprvé také svého propagačního pracovníka, v dobové terminologii „náboráře“. Poslední personální změnou, kterou byla obměna vedení orchestru dokončena, byl odchod druhého dirigenta Vladimíra Matěje do Státního symfonického orchestru v Karlových Varech. Vladimír Matěj se s orchestrem

rozloučil po jedenácti letech, kdy sice formálně stál ve stínu tří hlavních dirigentů, avšak často byl tím člověkem, který se orchestru naplno věnoval a provázel jej mnoha složitými situacemi. Prvního listopadového dne téhož roku byl hudebníkům jako nový druhý dirigent představen v té době třiaadvacetiletý Jaroslav Opěla, který orchestr řídil již v letní sezoně v Luhačovicích.

Obměna uměleckého i administrativního vedení filharmonie s sebou brzy přinesla také výrazné změny v uměleckém směřování orchestru. Již při svém příchodu do Zlína deklaroval Eduard Fischer záměr dát dramaturgii koncertní sezony jasnější směr, než tomu bylo doposud. S klesajícím počtem návštěvníků koncertů se nové vedení rozhodlo bojovat vytvořením specializovaných abonentních cyklů, které by lépe vyhovovaly různě zaměřeným posluchačům. Od sezony 1958 - 1959 tak měla Filharmonie pracujících dva základní abonentní cykly: cyklus A byl orientován spíše na náročnějšího posluchače a jeho náplní byla především dosud málo uváděná díla skladatelů české moderny, L. Janáčka, V. Nováka, J. Suka a dalších, zatímco cyklus B představoval hlavně základní díla české i světové orchestrální literatury a měl za cíl získat pro filharmonii co nejvíce nových posluchačů a abonentů.

Kromě nich vznikl ještě speciální cyklus nazvaný Filharmonie pracujících mládeži. Šlo o výběr nejzajímavějších koncertů, které byly v předpremiéře den před konáním hlavního koncertu za průvodního slova obou dirigentů provedeny pro členy nově vzniklého klubu Hudební mládež, jimiž byli pře-

devším studenti středních škol. Filharmonie dokázala takřka ideálně využít generační spřízněnosti svých dirigentů se zlínskou mládeží a do klubu se hned v prvním roce přihlásilo více než sedm set mladých lidí, čímž bylo celé abonmá vyprodáno. Klub dále nabízel poloviční slevu na všechny ostatní koncerty filharmonie a po koncertech besedy s dirigenty a sólisty, které se podle dobových svědectví v některých případech protáhly až na několikahodinové diskuze. Pro učňovskou mládež filharmonie vytvořila ještě specializovaný cyklus populárněji zaměřených koncertů s podrobnějším výkladem. Svůj cyklus nazvaný Za tajemstvím hudební řeči získali v sezoně 1960 - 1961 také pracující zlínských podniků; od následující sezony se tento cyklus stal standardní součástí dramaturgického plánu jako populárně zaměřený cyklus C koncertů s průvodním slovem.

V květnu roku 1959 se Filharmonie pracujících vydala na svůj první zahraniční zájezd, a to do Maďarska. V Budapešti a Dunajvárosi představila program sestavený převážně z děl českých romantiků a moderny, z nichž část také nahrála pro maďarský rozhlas. Podle recenzí místního tisku měl zlínský orchestr v Maďarsku velký úspěch a jako výsledek družebních kontaktů přijel o rok později do Gottwaldova maďarský soubor Vasas. Na další zahraniční zájezd, tentokrát do Polska, vyrazila filharmonie v říjnu 1961, v listopadu 1966 pak vyjela do východního Německa a ve své komorní podobě ve stejném roce také do Vídně.

O další obohacení hudebního života ve Zlíně se zasloužil dětský Pionýrský sbor, který vznikl na počátku roku 1959 a jehož sbormistrem se stal Jaroslav Opěla. V následujících

letech se z více než stoletného Pionýrského sboru podařilo vytvořit těleso, které pravidelně sbíralo umístění na přehlídkách dětského sborového zpěvu, spolupracovalo s orchestry po celé republice a bylo takřka každý rok zváno do zahraničí - v září 1963 do Maďarska, v červenci 1964 do Bulharska, v říjnu 1965 do Velké Británie.

Zřejmě největší přínos dirigenta Eduarda Fischera zlínskému kulturnímu životu lze spatřovat v jeho snaze zaměřovat se na soudobou vážnou hudbu, která se stále častěji dostávala na program koncertů abonentního cyklu pro náročné posluchače. To Filharmonii pracujících na jednu stranu vyneslo vysoké hodnocení odborné kritiky na celostátní úrovni, kde byla její dramaturgie opakovaně hodnocena mezi československými orchestry jako nejmodernější, na druhou stranu ovšem někdy také rozpaky a nezájem posluchačů ve svém domovském městě. Zatímco v průběhu šedesátých let hrál orchestr několikrát v Praze a Brně na přehlídkových koncertech Svazu československých skladatelů, kde kritika soudila, že jeho kvalita rok od roku stoupá, auditorium zlínského Domu umění bývalo při koncertech soudobé vážné hudby někdy poloprázdné, na rozdíl od koncertů zbylých dvou populárněji či tradičněji zaměřených cyklů, které bývaly vyprodány. Návštěvu těchto koncertů se nedařilo příliš vylepšovat ani díky intenzivnější propagaci, což vedlo až k úvahám o efektivitě dosud tak vychvalovaných zlínských výchovných koncertů a kritice přístupu jejich organizátora Františka Blahy, který svou spolupráci s orchestrem v polovině šedesátých let ukončil.

Zatímco návštěvnost koncertů měla v prvních letech Fischerovy éry neustále rostoucí tendenci, od roku 1962 až do konce desetiletí spíše stagnovala či dokonce klesala. Zmenšoval se zájem mladých lidí o koncerty Hudební mládeže, které přibližně po třech letech ztratily punc něčeho nového a neobvyklého, takže bylo stále obtížnější získávat nové abonenty. V roce 1965 byl cyklus ve stávající podobě úplně zrušen a členové klubu získali pouze slevu na všechny ostatní koncerty filharmonie. Současně s tím rostla nespokojenost části zlínské veřejnosti se stále větším zaměřením filharmonie na soudobou hudbu. To vedlo na počátku roku 1965 až k otevření veřejné diskuze o tomto problému na stránkách regionálních novin Naše pravda, kde se sešlo hned několik příspěvků. Část jejich autorů obhajovala záměry filharmonie s tím, že umění si nemůže klást nízké cíle jen proto, že někteří posluchači, kteří mají koneckonců k dispozici další populárněji zaměřené koncerty, mu nedokáží porozumět. Druhá část autorů nicméně podotýkala, že zlínská filharmonie dává svým posluchačům nadstavbu, ale nikoliv již základy, protože zcela opomíjí významné skladby a autory hudebního klasicismu i romantismu.

V průběhu roku 1965 se postupně začal rozpadat dosavadní tým ve vedení orchestru. V květnu byl vypsan konkurz na místo druhého dirigenta, ve kterém uspěl devěťadvacetiletý dirigent Vojenského uměleckého souboru v Bratislavě Rostislav Hališka. Ten již na podzim nastoupil k orchestru do stálého angažmá, přičemž Jaroslav Opěla u něj měl zůstat až do konce jubilejní dvacáté koncertní sezony. Což nakonec v podstatě

dodržel, když v polovině roku 1966 emigroval do západního Německa. S jeho odchodem ukončil svou činnost také Pionýrský sbor. Ještě předtím na začátku srpna 1965 odešel na místo ředitele plzeňské konzervatoře Václav Laňka. Provizorně jej ve funkci nahradil Eduard Fischer, v listopadu téhož roku se novým ředitelem Filharmonie pracujících stal František Tichý, bývalý ředitel zlínské Lidové školy umění. Změna nejvýznamnější na sebe nenechala dlouho čekat. Předznamenalo ji na jaře roku 1967 přestěhování Eduarda Fischera ze Zlína do Prahy, kde již v té době působil jako dirigent Pražských komorních sólistů. Po letech, kdy byl Eduard Fischer nablízku všemu důležitému dění, to byl pro členy orchestru zcela nový pocit. Z postu šéfdirigenta Filharmonie pracujících Eduard Fischer definitivně odešel k 1. září roku 1968 do Armádního uměleckého souboru v Praze.

Období působení Eduarda Fischera je jedním z nejvýraznějších v historii zlínského orchestru. Na koncertních plánech je již od druhého roku Fischerova působení dobře patrný záměr vtisknout jednotlivým abonentním řadám jasný dramaturgický záměr, který by byl pro posluchače jednoznačně čitelný. Tyto dramaturgické celky se obracejí jak do minulosti - například řadou Beethovenových koncertů nebo cyklem snažícím se postihnout vývoj české symfonie, tak a to především do současnosti. Eduard Fischer rozšířil repertoár orchestru o dosud málo uváděné světové klasiky dvacátého století B. Bartóka, C. Debussyho, A. Schönberga, A. Honeggera nebo M. Ravela, především však dal větší prostor českým moderním

klasikům J. Sukovi a O. Ostrčilovi. K největším zásluhám patří také uvedení díla B. Martinů do Zlína, jehož skladbám byl věnován také jeden celý cyklus, tak i zájem o tvorbu soudobých českých i světových autorů. Jména jako J. Křička, V. Kalabis, O. Mácha, V. Sommer, J. Klusák, J. Feld nebo W. Lutoslawski a B. Britten nebyla v té době v repertoáru československých symfonických těles příliš obvyklá a zlínský orchestr si jimi vydobyl na této scéně mimořádné postavení a uznání odborné kritiky.

Eduard Fischer po svém pražském angažmá odešel do Žiliny, kde se stal spoluzakladatelem Státního komorního orchestru. Se zlínským orchestrem potom ještě několikrát spolupracoval, za zmínku stojí zejména jeho vystoupení ve Vídni s komorním orchestrem zlínských filharmoniků v první polovině osmdesátých let. Eduard Fischer zemřel jako třiašedesátiletý v roce 1993 v Praze. Ke spolupráci zlínského orchestru s Jaroslavem Opělou, který po svém odchodu do Německa po mnoha peripetiích a téměř dvouletém životě v uprchlickém táboře zakotvil u bavorského rozhlasového orchestru jako asistent Rafaela Kubelíka a později na Vysoké škole hudební v Mnichově, došlo až při zahajovacím koncertě sezony 1998 - 1999. Dnes Jaroslav Opěla žije v Mnichově.

Eduard Fišer

1

2

3

VELKÁ SYMFONICKÁ DÍLA

Zdeněk Bílek

Nový vítr přišel do orchestru opět s novým šéfdirigentem. V lednu 1969 se jím stal v té době pětadvacetiletý Zdeněk Bílek, dosud asistent dirigenta Slovenské filharmonie v Bratislavě. Orchester si dokázal získat již při dřívější vzájemné spolupráci v uplynulých koncertních sezonách a při zájezdu do Rumunska v září 1968, který měl původně absolvovat Eduard Fischer.

Hned v následující sezoně se v koncertní činnosti filharmonie začal projevovat dramaturgický záměr dirigenta Zdeňka Bílka. Zatímco doposud byla zřejmá výrazná orientace orchestru na skladby soudobých autorů, nyní se základem repertoáru stala hudba Mozartova, Haydnova a Beethovenova, která byla doplňována tvorbou ostatních stylových období. Největším přínosem Zdeňka Bílka pro zlínský kulturní život bylo obohacení koncertních programů o velká symfonická a vokálně instrumentální díla. Hned na začátku nové sezony Bílek ve Zlíně provedl Verdiho Requiem, později následovala Glagolská mše Leoše Janáčka, Beethovenova Devátá symfonie a Missa solemnis, Stravinského Svěcení jara, Sukův Asrael a další náročné skladby.

V souvislosti s novým zaměřením repertoáru bylo ovšem jasné, že dosavadní sídlo v Domě umění po patnácti letech svého provozu potřebám orchestru přestává stačit. Na konci šedesátých let se poprvé začalo nahlas uvažovat o výstavbě nového koncertního sálu. Byla dokonce vybrána lokalita na místě bývalého hřbitova u Kudlovské přehrady; ke stavbě ovšem nakonec nikdy nedošlo. Jako příležitostný koncertní sál mezitím posloužila nová budova Divadla pracujících, která byla

otevřena v listopadu 1967, někdy také společenský sál Družba, kde filharmonie získala přechodné zázemí při rekonstrukci Domu umění.

V roce 1968 se organizační součástí filharmonie stal pěvecký sbor Dvořák, řízený tehdy Ferdinandem Váňou. Sbor byl poprvé přičleněn k filharmonii již v roce 1959, kdy v jeho čele stál jeho dlouholetý sbormistr František Šmíd, avšak spolupráce v té době nebyla zcela bezproblémová. Nyní se k filharmonii vrátil v posílené podobě, její vysoké repertoárové požadavky si ovšem zejména v první polovině sedmdesátých let často vynutily také angažmá jiných, profesionálních sborů. V době příchodu Zdeňka Bílka do Zlína byl také rozšířen koncertní plán sezony na čtyři abonentní cykly, když přibyl cyklus komorních koncertů. V průběhu sedmdesátých let pak počet abonentních řad kolísal mezi dvěma a čtyřmi.

Novou podobu doznala také letní lázeňská sezona v Luhačovicích. Ta byla zkrácena na dva měsíce, celkově jí ubylo koncertů a od konce šedesátých let již nebyla výsadou zlínské filharmonie, ale Lázeňského kolonádního orchestru, tvořeného jádrem zlínských hráčů doplňovaných členy jiných moravských orchestrů a studenty konzervatoří a akademií. Zlínský orchestr si ovšem významné postavení v koncertním životě luhačovických lázní udržoval i nadále, kromě toho v sedmdesátých letech častěji jezdil také na festivaly do lázní ve slovenských Piešťanech a Trenčianských Teplicích.

V roce 1970 byla na vánočním koncertě poprvé uvedena populární Rybova Česká mše vánoční, která se později stala

1. Původní varhany

2. Dům umění

3. Instalace varhan

pevnou součástí vánočního repertoáru filharmonie až do dnešních dnů. Od sezony 1971 - 1972 byla zásluhou druhého dirigenta Rostislava Hališky obnovena činnost Hudební mládeže, která nyní spočívala hlavně v organizaci besed a poslechových večerů.

Další obohacení hudebního života ve Zlíně přinesl festival Talentinum, jehož první ročník se konal v roce 1972 z iniciativy ředitele filharmonie Františka Tichého, který také vymyslel jeho název. Mezinárodní přehlídka mladých umělců měla v prvním roce svého konání poměrně skromnou podobu čtyř koncertů, v roce 1976, kdy se do její organizace zapojila agentura Pragokonzert, se přeměnila v regulérní festival se skutečně mezinárodním dosahem, který obsáhl v některých letech více než dvacet koncertů v různých městech v okolí Zlína a dodnes jde o jednu z nejúspěšnějších zlínských hudebních akcí, která se koná jako bienále a na níž svou kariéru odstartovala celá řada dnes uznávaných umělců.

Zdeněk Bílek byl také tím, kdo orchestr vůbec poprvé vyvezl mimo hranice tehdejšího východního bloku. V dubnu a květnu roku 1970 absolvoval orchestr zájezd do Itálie, kde vystoupil v několika městech s programem sestaveným převážně z Dvořákových, Brahmových, Beethovenových a Verdiho děl, se kterým, soudě podle kritik v tehdejších místních médiích, sklídl poměrně slušný úspěch. Bylo to vlastně popr-

vě, kdy se orchestr vydal do ciziny tak říkajíc po vlastní ose na základě komerční objednávky, a nikoliv na principu reciproční výměny mezi politicky spřátelenými socialistickými státy a jejich kulturními institucemi.

V době nástupu Zdeňka Bílka bylo již v podstatě uzavřeno více než dvacetileté období zrání orchestru z podoby poloamatérské závodní hudby v plně profesionální symfonické těleso se vším, co k tomu patří. Na konci šedesátých let byl již orchestr dostatečně zkušený na to, aby mohl do svého repertoáru zařadit velká díla světové orchestrální literatury, o nichž byla řeč, byť v některých případech se ještě vzhledem k velkým nárokům na provozovací aparát neobešel bez výpomocí hráčů z jiných orchestrů. Díky nové dramaturgii, která tento repertoár vhodným způsobem kombinovala s díly hudebního klasicismu, skladbami klasiků dvacátého století a novými počiny soudobých autorů O. Máchy, P. Čotky nebo Z. Lukáše, se na počátku sedmdesátých let opět podařilo zvýšit počet návštěvníků koncertů.

Dirigent Zdeněk Bílek své působení ve Zlíně zakončil v polovině roku 1974, kdy odešel do divadelního orchestru v Košicích. Jeho spolupráce se zlínskou filharmonií pokračovala v devadesátých letech, kdy se po sérii zahraničních angažmá vrátil k orchestru Slovenské filharmonie.

Zdeněk Bílek

DOBUDOVÁNÍ ORCHESTRU

Rostislav Hališka

Od sezony 1975 - 1976 se hlavním dirigentem orchestru stal v té době osmatřicetiletý Rostislav Hališka. To, že u orchestru již bezmála deset let působil jako druhý dirigent, se stalo jeho výhodou: těleso dokonale znal, a tak s ním mohl okamžitě začít realizovat své umělecké záměry. Současně s jeho nástupem na šéfdirigentský post přišel do Zlína jako druhý dirigent devětadvacetiletý Stanislav Macura.

Rostislav Hališka zdědil po Zdeňku Bílkovi orchestr, který již dosáhl značně vysoké kvalitativní úrovně, dovolující mu uvádět všechna významná díla světové orchestrální literatury všech stylových období. Za Bílkovy éry z orchestru odešli poslední ze zakládajících členů, muzikantů, kteří byli někdy spíše nadšenými amatéry se vzděláním z meziválečných vojenských hudebních škol, a na jejich místa postupně přicházeli mladí hudebníci, absolventi konzervatoří a akademií. Rostislav Hališka nicméně převzal orchestr ve chvíli, kdy stále ještě neměl ve všech nástrojových skupinách dostatečný počet členů. Doplnění orchestru kvalitními hráči se tak stalo jednou z jeho priorit. Díky jeho úsilí a mnohdy nejen umělecké, ale i manažerské práci se na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let konečně ustálila ve všech nástrojových skupinách vyrovnaná kvalita orchestru, který byl v té době věkovým průměrem jedním z nejmladších v republice.

Dalo by se říci, že Rostislav Hališka v mnohém navázal na uměleckou linii Eduarda Fischera. Repertoár filharmonie byl v době jeho šefování již vyvážený se zastoupením všech stylových období, přesto však více než za éry Zdeňka Bílka progresivně zaměřený na moderní a soudobou hudbu. S tou měl orchestr možnost se setkat na brněnských Dnech současné hudby a na pražských koncertech Sva-

zu českých skladatelů, kam pravidelně zajížděl hrát, avšak skladby současných českých skladatelů se velmi často objevovaly také na abonementních koncertech ve Zlíně. V některých obdobích byla v programu prakticky každého koncertu alespoň jedna soudobá skladba.

V roce 1975 se jako určitá protiváha Talentina uskutečnil první ročník festivalu Hudební jaro v Gottwaldově. Oba festivaly se konaly v jednotlivých letech střídavě jako bienále a jarní festival pod názvy Gottwaldovské a později Zlínské hudební jaro přetrval až do devadesátých let. Tento festival jakoby v jiné formě navázal na tradici Gottwaldovských kulturních jar z padesátých let s cílem obohatit zlínský hudební život zejména o komorní hudbu a představit zdejšímu publiku také mimozlínské ansámblы. Tento záměr se dařil se střídavým úspěchem a v některých letech zůstávalo Hudební jaro zcela na bedrech filharmonie a jejích komorních souborů.

Poměrně rušným v životě filharmonie byl začátek sezony 1978 - 1979. V září se orchestr na zámku Lešná podílel na natáčení filmu Koncert na konci léta o životě Antonína Dvořáka, v říjnu pak nahrával svou první profilovou gramofonovou desku s Freskami a Rytinami Bohuslava Martinů a skladbou Oldřicha Flosmana Sen o houslích se sólistou Bohuslavem Kotmelem. Deska vyšla na jaře roku 1980 a u kritiky sklídila poměrně slušný ohlas. Konečně v listopadu 1978 se orchestr po delší době opět vydal na zahraniční zájezd, na kterém si z velké části zopakoval svou cestu po Itálii z před osmi lety. Na konci téže sezony od orchestru odešel dirigent Stanislav Macura a v červenci 1979 na jeho místo přišel osmadvacetiletý Petr Altrichter, již z minulosti orchestru známý ze svého vystoupení na Talentinu.

Svůj vývoj v sedmdesátých a osmdesátých zaznamenala také podoba výchovných koncertů. I po ukončení spolupráce s Františkem Blahou v polovině šedesátých let byla ještě nějakou dobu využívána jeho koncepce, orchestr však hledal jejich novou, modernější podobu. Péči Rostislava Hališky vznikla již v roce 1967 nová koncepce, která byla v hrubých obrysech uplatňována po celou dobu, kdy orchestr sídlil v Domě umění. Jisté oživení jejich dramaturgie pak ve druhé polovině sedmdesátých let přinesl cyklus různě tematicky zaměřených výchovných koncertů Ilji Hurníka, který je sám do Zlína po mnoho let zajížděl uvádět.

Významnou událostí pro budoucnost orchestru se ukázalo založení odbočky Společnosti Bohuslava Martinů v rámci České hudební společnosti na podzim roku 1980. Na závěr téže sezony vystoupila část orchestru na festivalu v Kerkyře na řeckém ostrově Korfu a v Aténách.

Na konci sezony 1981 - 1982 se orchestr opět ocitl bez druhého dirigenta. Petr Altrichter, který již v předešlé sezoně působil jako asistent dirigenta České filharmonie a sbormistr Brněnského akademického sboru, odešel k Východočeskému komornímu orchestru v Pardubicích. Se začátkem následující sezony odešel do důchodu ředitel František Tichý a v říjnu 1982 na jeho místo nastoupil Zdeněk Divoký st. Krátce před jeho příchodem se orchestr poprvé vydal na umělecké turné po západním Německu. Na koncertech v několika německých městech, mezi nimiž nechyběl ani wagnerovský Bayreuth, měla filharmonie takový úspěch, že okamžitě po nich následovalo další pozvání.

Po návratu z tohoto turné probíhal na podzimních koncertech konkurz na druhého dirigenta. Avšak teprve v květnu 1983 obsadil tento post Miloš Alexander Machek, který se s orchestrem poprvé setkal již o tři roky dříve ještě jako student JAMU. V létě téhož roku byly v Domě umění instalovány nové varhany, o jejichž potřebě se již několik let hovořilo.

V první polovině osmdesátých let se zlínské filharmonii, respektive jejím komorním souborům, stále častěji dařilo vyjíždět do zahraničí. Oproti první polovině sedmdesátých let, kdy se o zahraničních zájezdech sice často hovořilo, ale nakonec z nich vždycky sešlo, což působilo na členy orchestru značně demotivujícím způsobem, se nyní stala zahraniční vystoupení více méně standardní součástí života filharmonie, která dala hudebníkům novou příležitost uplatnit se na mezinárodním poli. V červenci roku 1984 vystoupil komorní orchestr zlínské filharmonie spolu s dirigentem Eduardem Fischerem na zámku v Schönbrunnu na jednom z koncertů Vídeňského hudebního léta. V říjnu následujícího roku tentokrát již celý orchestr zopakoval své úspěšné turné po západním Německu. V srpnu 1987 se orchestr vydal do Španělska, v květnu následujícího roku cestovali Moravští sólisté do tehdejší Německé demokratické republiky a ihned po jejich návratu se celý orchestr vydal do Polska. Ještě v červenci až srpnu 1988 se zlínská filharmonie vydala opět do Španělska, v listopadu téhož roku následovala krátká koncertní návštěva Vídně a v březnu roku 1989 týdenní zájezd do západoněmeckých měst Grünstadtu a Neustadtu.

Na samém sklonku bývalé éry pak potkala zlínský orchestr změna nejvýznamnější, a to přímo v jeho názvu. Již na podzim roku 1988 schválil tehdejší zřizovatel, Krajský národní výbor Jihomoravského

kraje, nový statut, jehož součástí byl také nový název - Filharmonie Bohuslava Martinů. Ten vstoupil v platnost od počátku ledna následujícího roku. Novým názvem se orchestr přihlásil k odkazu českého hudebního génia, jehož život a dílo bylo dlouhodobě objektem zájmu místní pobočky Společnosti Bohuslava Martinů a od dob působení Eduarda Fischera také pevnou součástí repertoáru orchestru na koncertech i nahrávkách. Pro změnu názvu kromě toho hovořily také důvody zcela praktické: dosavadní název, Státní symfonický orchestr Gottwaldov (Filharmonie pracujících), byl neúnosně dlouhý a zejména pro zahraniční koncertní agentury i posluchače zcela nicneříkající. Přesně po čtyřiceti letech tak zlínský orchestr opět získal důstojný název, který cosi vypovídal o něm samotném a mohl také být směle používán k propagaci na domácí i mezinárodní hudební scéně.

Dalo by se říci, že na sklonku osmdesátých let se hudebnímu životu ve Zlíně celkově poměrně dobře dařilo. Samotná filharmonie měla v té době opět čtyři řady abonentních koncertů, z nichž jeden byl vyhrazen komorní a varhanní hudbě. Stále výrazněji se etabloval festival Talentinum, který byl v té době již významnou mezinárodní hudební událostí, také v rámci festivalu Hudební jaro do Zlína zajížděli významné ansámblы a sólisté. K oživení zlínského kulturního života došlo také díky aktivitám pěveckého sboru Canticum Camerale, který se již dříve oddělil od sboru Dvořák, doposud stále pracujícího pod křídly zlínské filharmonie. V září a říjnu roku 1989 dokonce ve Zlíně vystoupily dva západoněmecké soubory - Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz a Bach-Chor der Pfalz Speyer, které v té době pořádaly turné po naší republice.

NOVÉ PŘÍLEŽITOSTI

*Peter Lücker, Kirk Trevor,
Tomáš Koutník, Jakub Hruša*

Z dnešního pohledu je možné říci, že jakousi předzvěst nových možností polistopadové éry zlínský orchestr zažíval již několik let před sametovou revolucí. Opakované koncertní zájezdy do západního Německa a dalších evropských zemí za éry Rostislava Hališky mu pomohly získat cenné kontakty, které se v pozdější době daly výborně zužitkovat.

Novému směru v životě filharmonie daly definitivní platnost události listopadu 1989. Jedním z prvních kroků, které zlínské hudebníci po změně společenských poměrů učinili, byla volba nového ředitele. Na tento post vybrali člena orchestru, dosavadního hráče skupiny prvních houslí Marka Obdržálka, který do své nové funkce nastoupil hned druhého lednového dne roku 1990. Název filharmonie byl současně doplněn o jméno města, které se ve stejné době vrátilo ke svému původnímu pojmenování a které se stalo novým zřizovatelem orchestru. Velkou příležitost zviditelnit se dostal orchestr již v únoru téhož roku, když ve Smetanově síni Obecního domu v Praze uvedl za řízení česko-amerického skladatele a dirigenta Karla Husy jeho dosud zapovězenou Hudbu pro Prahu 1968, kterou později zaznamenal také na hudební nosič.

Další změny na sebe nenechaly dlouho čekat. O prázdninách prvního porevolučního roku odešel dirigent Rostislav Hališka k opernímu souboru Moravského divadla Olomouc a později na brněnskou Janáčkovu akademii múzických umě-

ní, zatímco dočasně neobsazené místo šéfdirigenta zlínské filharmonie na začátku nové sezony zaujal Peter Wolfgang Lücker, který se již v minulosti významně podílel na organizaci uměleckých zájezdů orchestru do západního Německa. Peter Lücker zde působil na poloviční úvazek; další polovinu zlínský orchestr nabídl svému někdejšímu šéfdirigentovi Zdeňku Bílkovi, který po návratu z angažmá v Káhiře, Bagdádu a Istanbulu navázal na svou někdejší spolupráci se Slovenskou filharmonií.

Spolupráce s Peterem Lückerem Filharmonii Bohuslava Martinů přinesla zcela nové a nevídané možnosti prezentace na mezinárodním fóru. Radikálně se zvýšil počet zahraničních zájezdů, kterých orchestr v některých letech absolvoval i více než deset za sezonu. Pravidelně i několikrát do roka podnikal turné po německých městech, mnohokrát vystupoval ve Vídni, ke konci roku se tradičně vydával do Španělska, jeho komorní orchestr Collegium A. Dvořáka několik sezon po sobě absolvoval prázdninové turné po Švédsku, kromě toho celá filharmonie nebo její komorní ansámbl navštívily Dánsko, Nizozemsko, Francii, Portugalsko, Švýcarsko, Polsko a Slovensko. Po umělecké stránce mimořádný zájezd uskutečnila filharmonie v květnu roku 1995, kdy se poprvé vydala do zámoří - díky spolupráci s americkým dirigentem Peterem Tiborisem vystoupila v New Yorku na osmi koncertech, z nichž šest se konalo ve slavné Carnegie Hall.

Díky kontaktům Petera Lückera se Filharmonii Bohuslava Martinů otevřely také možnosti nahrávání pro zahraniční firmy. Již v roce 1990 uzavřela kontrakt s německým vydavatelstvím Bayer Records, pro které natočila za řízení svého šéfdirigenta pět nosičů s Rachmaninovými klavírními koncerty. V dalších letech pronikla filharmonie na zahraniční trhy s hudebními nosiči také díky spolupráci s rakouskou značkou Vienna Modern Masters, pro kterou nahrála mimo jiných skladby Karla Husy nebo Bohuslava Martinů. Díky příznivým recenzím na tyto nahrávky, vysoké interpretační kvalitě i ve srovnání se zahraničními tělesy relativně příznivé ceně se na orchestr stále častěji obraceli přímo zahraniční skladatelé a sólisté, kteří měli zájem o nahrávky pro své potřeby. V tomto období Filharmonie Bohuslava Martinů nahrála hudbu na více než šedesát kompaktních disků, většinou pro zahraniční vydavatele, které jí přinesly celou řadu ocenění.

Třetím významným přínosem Petera Lückera Zlínu a jeho filharmonii byla spolupráce s kanadským hudebním manažerem Harry Hurwitzem, který do Zlína přinesl svou ideu Mezinárodních dirigentských kurzů. Jejich první ročník se konal v srpnu 1991. Postupně se vyprofilovala samostatná část kurzů pro začínající dirigenty, kteří měli příležitost řídit orchestr Konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského v Kroměříži, a pokročilé zájemce o dirigentské řemeslo, kteří pracovali přímo ve Zlíně s orchestrem Filharmonie Bohuslava Martinů. V průběhu z této spolupráce vznikly v Kroměříži, kam se centrum kurzů postupně přesunulo, také kurzy pro pianisty a operní zpěváky.

Trvalá spolupráce orchestru s Peterem Lückerem skončila v červnu 1995. I poté ovšem opakovaně řídil orchestr na jeho vystoupeních v Německu, několikrát se vrátil také do Zlína. Již na podzim roku 1994 však probíhaly konkurzy na uvolněný post šéfdirigenta. Z poměrně široce obsazeného konkurzu ale nevzešla žádná dirigentská osobnost, která by představám vedení filharmonie zcela odpovídala, a tak došlo k dohodě s Angličanem působícím u Knoxville Symphony Orchestra ve Spojených státech Kirkem Trevorem, který již několik let jezdil do Zlína jako lektor Mezinárodních dirigentských kurzů. Ten se ujal šéfdirigentského postu v září roku 1995.

V průběhu devadesátých let prošla vývojem také spolupráce filharmonie se zlínskými pěveckými sbory. Již v roce 1993 se od ní osamostatnil sbor Dvořák, který sice nadále sídlil v prostorách Domu umění a spolupracoval na některých koncertech, postupně však převážila jeho vlastní koncertní činnost ve Zlíně i v zahraničí a na začátku roku 2004 byla vzájemná spolupráce obou těles prozatím ukončena. Při Filharmonii Bohuslava Martinů působil v první polovině devadesátých let také dětský sbor, který ovšem později svou činnost přerušil a byl v roce 1998 obnoven pod názvem Cantica, také on se však později od filharmonie osamostatnil.

Další změny na postech dirigentů přišly v roce 1999. Na jeho počátku odešel na volnou nohu a později do olomoucké opery dirigent Miloš Alexander Machek, který však s orchestrem až do dnešních dnů poměrně úzce spolupracuje, a to zejména při přípravě koncertů pro děti, které jsou v jeho

autorské koncepci pojmány jako pohádkové příběhy, ve kterých sami členové orchestru vystupují v kostýmech jako pohádkové bytosti. V posledních letech také vzniklo díky Miloši Machkovi několik posluchačsky úspěšných koncertních projektů s využitím repertoáru známých rockových skupin - Pink Floyd, Queen, Beatles a dalších. Představil se nejen jako otec myšlenky, dirigent orchestru, ale také jako moderátor, režisér a v neposlední řadě i jako aranžér těchto koncertů.

Šéfdirigent Kirk Trevor ukončil své angažmá u filharmonie na konci těžké sezony a od začátku sezony 1999 - 2000 jeho místo zaujal Tomáš Koutník, dříve působící jako šéfdirigent Státní filharmonie Košice a pedagog pražské Akademie múzických umění, který byl známý zlínskému publiku již od dob svého vystoupení na festivalu Talentinum na konci sedmdesátých let i z pozdější občasné spolupráce s Filharmonií Bohuslava Martinů.

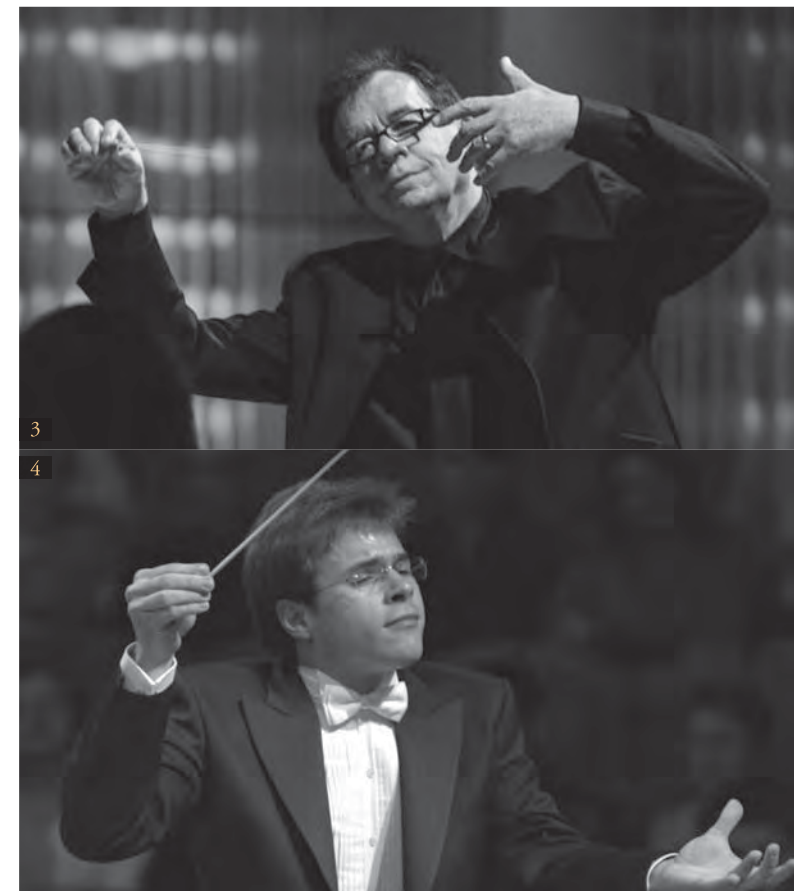
Jednou z novinek ve zlínském koncertním dění se na přelomu tisíciletí stal Podzimní festival duchovní hudby Harmonia Moraviae. Festival se koná od roku 1999 jako bienále. Jeho vznik byl motivován snahou vytvořit určitou protiváhu jarním festivalům, které měly a mají ve Zlíně dlouhou tradici

(Talentinum, Zlínské hudební jaro, od devadesátých let také Velikonoční festival duchovní hudby pořádaný sborem Canticum Camerale), a hlavně rozšířit v samotném městě i v jeho okolí nabídku duchovní hudby situované spíše než do koncertních síní do tradičnějšího chrámového prostředí.

Do své jubilejní šedesáté sezony vstoupila Filharmonie Bohuslava Martinů s obměněným uměleckým i správním vedením. Již v únoru roku 2005 se stal novým ředitelem Jozef Tkáčik, který dříve působil jako generální ředitel Slovenské filharmonie v Bratislavě. Po jednu sezonu neobsazený post šéfdirigenta zaujal od září téhož roku mladý talentovaný dirigent Jakub Hrůša, který zároveň působil jako hlavní dirigent Pražské komorní filharmonie a asistent šéfdirigenta Orchestre Philharmonique de Radio France. Ve stejné době se hlavním hostujícím dirigentem filharmonie stal Tomáš Hanus. Na začátku roku 2006 se Filharmonie Bohuslava Martinů transformovala z příspěvkové organizace statutárního města Zlín na obecně prospěšnou společnost, jejímiž zakladateli jsou statutární město Zlín a Zlínský kraj, čímž se dočkala uznání jako instituce výrazně nadregionálního významu.

1 Tomáš Koutník 2 Peter Lückert při koncertě s FBM 1989

3 Kirk Trevor 4 Jakub Hrůša

Stanislav Vavřínek

Vojtěch Spurný

SOUČASNOST ORCHESTRU

Stanislav Vavřínek, Vojtěch Spurný

Poslední desetiletí existence našeho orchestru se nese ve znamení stavby a přestěhování do nového sídla, kterým se stalo Kongresové centrum. Bylo tak vyslyšeno dlouholeté volání po novém sále ze strany hudebníků i veřejnosti. I tato skutečnost napomohla tomu, že tento orchestr se těší v poslední době větší pozornosti, dostal se mezi přední orchestrální tělesa v České republice a svými kvalitami na sebe upozorňuje i v zahraničí.

Projekt stavby navrhla architektka a zlínská rodačka Eva Jiříčná spolu se svým týmem spolupracovníků z firmy AI Design. Budova tvoří společný komplex s Univerzitním centrem dokončeným v roce 2008. Od položení základního kamene dne 26. 6. 2006 do jejího slavnostního otevření 29. 9. 2010 uplynuly pouhé čtyři roky. Nová budova se stala centrem kultury a společenského života ve Zlíně a zároveň dnes patří k nepřehlédnutelným architektonickým dominantám krajského města. Dokončení výstavby v roce 2010 ztěžovalo špatné zimní počasí, kvůli němuž se nedařilo realizovat některé technologie v plánovaných časech, ale také i nedostatek financí a nepochopení významu u některých zastupitelů a občanů. Nelze nevzpomenout na tehdejší primátorku Irenu Ondrovou, která byla hlavním iniciátorem realizace myšlenky a nalezení možného finančního zdroje.

Eva Jiříčná se nechala při projektování inspirovat přírodou, vybrala si jednobuněčnou řasu rozsivku s křemičitou schránkou, má oválný tvar s dvěma tepnami uprostřed a z nich vybíhá ke krajům žebrovní. Při pohledu z výšky střešní nosníky připomínají právě tyto tepny. Moderní oválná budova sice zasáhla

do baťovského rázu Zlína, který je typický hranatými funkcionalistickými budovami, na druhou stranu se stala symbolickým přesahem do dalšího tisíciletí. Budova je obalena velkými skleněnými bloky, které jsou matné, aby se světlo mohlo dobře rozptýlit. Každý večer září do okolí fialovou a růžovou barvou. Jsou to barevné odstíny, které charakterizují i vnitřní interiér tohoto zařízení.

Filharmonie se přestěhovala do nových prostor na začátku ledna 2011 a začala zde pravidelně koncertovat. Získání většího sálu s dobrou akustikou a pohodlného zázemí se odráží samozřejmě v umělecké kvalitě tělesa, a tedy potažmo i ve spokojenosti návštěvníků koncertů v Kongresovém centru. Velikost pódia je variabilní a jeho rozměry nabízí možnost hrát skladby ve velkém orchestrálním obsazení. Sál se těší zájmu široké veřejnosti také proto, že poslední koncertní síň tohoto typu vznikla v České republice v roce 1986 pro Severočeskou filharmonii Teplice. Nutno podotknout, že ačkoliv je Kongresové centrum sídlem Filharmonie Bohuslava Martinů, sál je víceúčelový, a proto využívaný i pro další koncerty, kongresy, plesy a jiné akce. Filharmonie kromě Velkého sálu s kapacitou 761 míst může využívat pro komorní koncerty ještě Malý sál. Orchester získal také velmi pohodlné šatny pro hráče, tři šatny pro sólisty a dirigenty, pět kanceláří pro správu, místnosti pro notový archiv a velké skladové prostory pro hudební nástroje.

Ředitelem filharmonie se stal v lednu 2008 RNDr. Josef Němý, který zde původně působil jako provozně - ekonomický náměstek. Právě on stál u těchto, pro filharmonii zásadních, změn.

Do čela orchestru se v roce 2008 postavil tehdy šestatřicetiletý Stanislav Vavřínek (1972). Své zkušenosti šéfdirigenta nabyl několikaletým působením v Jihočeské komorní filharmonii České Budějovice. Především po přestěhování v roce 2011 do Kongresového centra se pustil do provádění velkých symfonických děl a během jeho působení přišlo do orchestru hodně výborných mladých hráčů. Je u něj oceňována preciznost i časová úspornost při nácviu s orchestrem, spolehlivost při doprovodu sólistů, kteří s ním velmi rádi spolupracují. Díky tomu přivedl do Zlína i skutečně významné osobnosti ze zahraničí, jako např. klavíristu Eugena Indjiće nebo houslistu Sergeje Krylova. Řešil prvopočáteční akustické nesrovnalosti. Na svých koncertech uváděl posluchačsky oblíbené a známé symfonické skladby, aby obecenstvo mělo zájem chodit do nového sálu, a to se skutečně podařilo. Doposud každoročně docházelo u posluchačů k stále většímu zájmu. Stanislav Vavřínek se nevyhýbal ani dirigování různých crossoverových koncertů, díky němu také vznikly některé zcela nové projekty. Např. spojení orchestru a skupiny Mako Mako, Hradišťanu, F-dur Jazzbandu, folkové skupiny Nezmaři, opakovaně uváděl koncerty z hudby k filmům.

Stanislava Vavřínka vystřídal od začátku sezony 2015 - 2016 Vojtěch Spurný (1964). Ani on nebyl pro hudebníky neznámým dirigentem, protože s orchestrem bezmála již deset let před svým nástupem spolupracoval. Jednalo se o koncerty s běžným repertoárem, ale také se skladbami starších období, kdy se dostala na koncertní pódium opět méně známá, ale cenná díla (např. T. Selle: Janovy pašije, zazněly ve Zlíně, Holešově a dvakrát v Polsku, J. N. Kaňka: Koncert pro klavír, J. Mysliveček: Symfonie g moll, J. K. Vaňhal: Symfonie d moll a další skladby). Rovněž napsal několik orchestrálních úprav nebo zkomponoval díla, která ve Zlíně zazněla jako premiéry v podání našich sólově vystupujících hudebníků (V. Spurný: Koncertantní symfonie pro housle, violoncello, hoboje, fagot a klavír nebo Variace na Haydnovo téma pro klavír a smyčce). Rovněž několikrát vystupoval jako dirigent a klavírista nebo cembalista v jedné osobě (V. Spurný: Serenity Concerto pro cembalo a orchestr, L. Beethoven: Koncert pro klavír a orchestr D dur op.61 - autorská verze houslového koncertu, J. Haydn: Koncert pro klavír D dur, J. N. Kaňka: Koncert pro klavír). Navíc disponuje velkým darem přitáhnout pozornost posluchačů i mluveným slovem. Pro sedmdesátou jubilejní sezonu orchestru natočil CD se skladbami Martinů, Janáčka a Pavlorka, tedy autorů, kteří jsou blízcí naší filharmonii.

Miroslav Adámek, primátor města Zlína, a Josef Němý, ředitel FBM

Cena města Zlína

Cenu města Zlína za rok 2014 dostala Filharmonie Bohuslava Martinů. Bylo to poprvé, kdy tuto cenu získala kulturní instituce. Stalo se tak proto, že orchestr šíří dobré jméno nejen doma, ale po celé České republice a v zahraničí a trvale

se mu daří, především po nastěhování do Kongresového centra, navyšovat návštěvnost. Rozhodli o tom zastupitelé a k slavnostnímu předání ceny došlo 7. dubna 2015 v obřadní síni radnice.

FESTIVALY

Harmonia Moraviae, Talentinum

HARMONIA MORAVIAE
mezinárodní hudební festival

V současné době je Filharmonie Bohuslava Martinů spolupředatelem dvou festivalů, jedná se o mezinárodní hudební festival Harmonia Moraviae a historicky starší Talentinum.

Harmonia Moraviae byl vytvořen na podzim roku 1999 jako festival duchovní hudby, který se konal jednou za dva roky. Měl doplňovat Talentinum, mezinárodní hudební festival mladých koncertních umělců, který se tradičně koná rovněž jako bienále v jarních měsících. Filharmonie, kterou vedl v tehdejší době ředitel Mgr. Marek Obdržálek, mohla vystoupit v rámci zlínského regionu a zároveň upozornit díky hudbě na vzácné a unikátní chrámové stavby jihovýchodní Moravy. Z tohoto propojení tónů s architektonickými prostory vyplynul i název festivalu, Harmonia je v překladu souzvuk. Dnes jsou vedle Filharmonie Bohuslava Martinů spolupředatelé Zlínský kraj a statutární město Zlín.

Historicky prvním koncertem se stalo vystoupení 24. září 1999 v kostele sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti za přítomnosti Mons. Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého a metropolitě moravského, ten také jako první převzal záštitu nad celým festivalem, ale zůstal festivalu „věrný“ i v následujících letech, kdy svou záštitu poskytli rovněž ministři kultury, hejtmani Zlínského kraje, primátoři města a v posledním roce i prezident České republiky.

Ve svých počátcích až do roku 2005 byl festival financován skromněji, to se samozřejmě odrazilo i na podobě programu. Rok 2007 se stal přelomovým, protože došlo k zásadní proměně obsahu 5. ročníku. Tehdy byl již ředitelem Filharmonie Bohuslava Martinů Ing. Jozef Tkáčik, který jej otevřel široké veřejnosti. Festival se od této doby koná každoročně, došlo k většímu počtu koncertů a jsou zváni významní sólisté z České republiky i ze zahraničí. Festival již neobsahuje pouze hudbu duchovní, ale i světskou s pestrou nabídkou různorodých stylů a žánrů. Koncerty svou výjimečností doplňují nabídku abonentních koncertů filharmonie. Od roku 2008 se festival zařadil mezi členy Asociace hudebních festivalů ČR. Stal se každoroční mimořádnou kulturní událostí celého zlínského regionu, která přitahuje pozornost posluchačů i médií.

Významnou změnou při jeho organizaci a rozšíření interpretací pak bylo také přestěhování filharmonie z Domu umění do nově postaveného Kongresového centra na začátku roku 2011. Tak získal i festival důstojné prostory pro orchestrální koncerty, především pro zahajovací a závěrečné. Na závěrečném koncertě

roku 2012 se slavnostně rozezněla Glagolská mše Leoše Janáčka za řízení Stanislava Vavříčka, posluchači si mohli vychutnat nezapomenutelná vystoupení světově proslulých sólistů (Magdalena Kožená za doprovodu orchestru Collegium 1704, který dirigoval italský dirigent Andrea Marcon, dále Mojca Erdmann, Sharon Kam, Rolando Villazón, Eugen Indjic, Radek Baborák, Vadim Gluzman). Poslední ročníky jsou charakteristické koncertním prováděním oper (Sedlák kavalír, La traviata) a některého významného vokálně instrumentálního díla (J. Massenet: Máří Magdalena, C. Orff: Carmina burana, J. Pavlica: Brána poutníků), ale i koncerty komorními a koncertem s duchovní hudbou v některém z kostelů zlínského regionu.

Pozornost posluchačů i médií se obracela k dalším významným umělcům jako jsou Gabriela Beňačková, Dagmar Pecková, Eva Urbanová, Zdeněk Plech, Radovan Lukavský, Kateřina Kněžíková, Jaroslav Březina, Jana Štefáňková, Tomáš Černý, Gustáv Beláček (Slovensko), Hana Blažíková, Markéta Cukrová, Michal Lehotský (Slovensko), Jiří Sulženko, Barbora Polášková, Sophia Jaffé (Německo), Václav Hudeček, Ivan Ženatý, Jan Simon, Karel Košárek, Kateřina Chroboková, Iva Bittová, Zuzana Lapčiková, Viviana Sofronitsky, Petr Altrichter, Misha Katz (Francie - Rusko), Jakub Hruša, Tomáš Hanus, Petr Vronský, Tomáš Koutník, David Eben, Jaromír M. Krygel, Jaroslav Kyzlink, Marek Štrýncl, Vojtěch Spurný, Roman Válek, Jan Kučera, Guerassim Voronkov (Španělsko - Rusko), Stanislav Vavřínek, Walter Attanasi (Itálie), Mirosław Jacek Blaszczyk (Polsko), David Švec, Tomáš Netopil, Leoš Svárovský ad.

Na festivalových koncertech vystupuje nejen domácí orchestr, ale také hostující orchestrální tělesa a soubory - Carpe Diem (Francie), Státní komorní orchestr Žilina (Slovensko), Komorní filharmonie Pardubice, Musica Florea, Collegium 1704, Musica aeterna (Slovensko), Orquestrina Baborak, Janáčkův komorní orchestr ad. Byly přizvány pěvecké sbory jako např. Český filharmonický sbor Brno, Slovenský filharmonický sbor, Boni pueri, The Czech Ensemble Baroque Choir, Akademický sbor Žerotín, Vox Iuvenalis, Schola Cantorum Minorum Chosoviensis (Polsko), Nativitatis (Polsko), Ars Cantata Zürich (Švýcarsko), Chór Filharmonii Śląskiej (Polsko), Knabenchor der Jenaer Philharmonie (Německo), dětský pěvecký sbor Čhavorenge, Sbor Janáckovy opery ND Brno. K akcím mířícím za hranice klasické hudby počítáme například koncert Bratří Ebenů.

Koncert v kostele sv. Mořice v Kroměříži

Talentinum hledalo během několika polistopadových ročníků svou novou podobu a své publikum. Dnes má v historii Filharmonie Bohuslava Martinů své významné místo: připomeňme, že se jedná o hudební událost, která se koná vždy jednou za dva roky od roku 1972 (přesněji 4. května 1972), v roce 2016 se koná jeho 23. ročník. Program Talentina, mezinárodního hudebního festivalu mladých koncertních umělců, se v posledních letech ustálil na dvou abonentních a jednom slavnostním koncertu, které se konají ve Zlíně v Kongresovém centru. Zde vystupují šest až osm sólistů a tři dirigenti. Abonentní koncerty se reprízuji v Uherském Hradišti (Redutě) jako dva dopolední koncerty pro mládež a jeden koncert večerní, dále se pravidelně hraje na koncertě v Luhačovicích (Společenský dům). Na slavnostním večeru v Kongresovém centru se posluchači setkávají s renomovanými sólisty a dirigenti, bývalými

účastníky Talentina. Z těch, které jsme zde takto v poslední době mohli slyšet, jmenujme například Igora Ardaševa, Gabrielu Demeterovou, Václava Hudečka, Josefa Špačka, Tomáše Hanuse, Marka Štilce a další. Se vznikem houslové soutěže Archetti in Moravia v Kroměříži, začali být do festivalu zváni i vítězové této soutěže, aby vystoupili s orchestrem.

Festival finančně podporuje Zlínský kraj, statutární město Zlín a sponzoři, a tak se v posledních letech festivalu dostávají opět důstojné podmínky pro jeho organizaci, těší se dobré návštěvnosti veřejnosti a zájmu odborníků, médií i mladých interpretů z České republiky a zahraničí. Rovněž představitelé města a kraje si uvědomují význam tohoto festivalu, jehož věhlas překračuje hranice Zlínského kraje a hejtman a primátor přebírají čestnou záštitu nad touto festivalovou přehlídkou.

Zahájení Talentina 1986

VÝZNAMNÍ SÓLISTÉ

Od roku 2009 s filharmonií vystupují opravdu špičkoví domácí i zahraniční sólisté, jako Misha Maisky (2009, 2014, Beethoven, Dvořák), David Lomeli (při otevření Kongresového centra, 14. leden 2011), Eugen Indjić (2011, 2015), Magdalena Kožená (2011), Sergej Krylov (2012, 2014), Mojca Erdmann (2013), Sharon Kam (2013), Viviana Sofronitsky (2013), Rolando Villazón (2014), Adam Plachetka (2014). Mimo domovské pódium orchestr doprovázel na festivalu v Jaroměřicích operní pěvkyni Monserrat Caballé (2010), ruskou sopranistku Olgu Peretyatko (2013 Praha, Bratislava), v Prostějově na open air koncertu pěvce Josepha Calleju a Lucase Meachema (2014).

Na podzim roku 2013 byl orchestr angažován pro doprovod koncertního turné slavné sopranistky a držitelky dvojího ocenění titulem Classical Brit Awards - Angely Gheorghiu. Koncerty se konaly v pražském Obecním domě, mnichovském Gasteigu, Královské opeře ve Versailles a vídeňském Konzerthausu. Další turné se konalo s mexickým tenoristou Rolandem Villazónem o rok později, kromě zlínských posluchačů tomuto programu tleskali ve vídeňském Konzerthausu, pařížském Théâtre des Champs-Élysées, Laeiszhalle v Hamburku, Tonhalle v Düsseldorfu, Gasteigu v Mnichově a Kuppelsaalu v Hannoveru.

1 Rolando Villazón a Pumeza Matshikiza

2 Eugen Indjić 3 Sergej Krylov 4 Magdalena Kožená

5 Dagmar Pecková a Štefan Margita 6 Sharon Kam
7 Mischa Maisky 8 Vadim Gluzman

9 Josef Špaček 10 Jiří Barta 11 Mojca Erdmann a Pavol Remenár
12 Simona Houda Šaturová 13 Adam Plachetka

VSTŘÍC ŠIROKÉMU PUBLIKU

Opera a balet

Zlín, ačkoliv je kulturním městem, chybí stálá operní scéna. Tuto mezeru se snaží vyplnit nejen Městské divadlo zvaním různých operních souborů, ale také filharmonie prováděním koncertních verzí oper. Tato snaha zde byla již v devadesátých letech s dirigenty Kirkem Trevorem, Tomášem Koutníkem či Janem Zbavitelem. Takřka každou sezonu v posledních letech korunoval některý světoznámý titul opery či baletu. V baletu vystupují sólisté z Moravského divadla Olomouc.

W. A. Mozart: *Don Giovanni* 2006 (Peter Tiboris)
P. Mascagni: *Zanetto*, 2007 (Peter Tiboris)
G. Puccini: *Tosca* 2008 (Peter Tiboris), 2012 (Walter Attanasi)
G. Puccini: *Bohéma* 2011 (Walter Attanasi)
P. I. Čajkovskij: *Louskáček, jaro a prosinec* 2012 (Tomáš Hanák)
P. Mascagni: *Sedlák kavalír* 2013 (Walter Attanasi)
P. I. Čajkovskij: *Labutí jezero*, 2013 (Tomáš Hanák)
G. Verdi: *La traviata*, 2014 (Walter Attanasi)
G. Bizet: *Carmen*, 2015 (Walter Attanasi)

Pavol Remenár

Balet Moravského divadla Olomouc

Koncerty, které se staly tradicí

Od roku 2005 spolupořádá FBM se Zlínským krajem a statutárním městem Zlín Novoroční benefiční koncerty. Podobný charakter mají i koncerty pro Handicap Zlín od roku 2011.

Počínaje rokem 2012 pořádá filharmonie vlastní plesy, které nabízejí návštěvníkům možnost zatančit si za doprovodu symfonického orchestru. Plesy tradičně nabízejí pestrý program s řadou populárních sólistů a moderátorů.

Na venkovní platformě 14/15 Baťova institutu se filharmonie představuje v červnových podvečerech na open air koncertech. Přichází s posluchačsky nejvděčnějším repertoárem, jako je například Symfonie č. 9 „Z Nového světa“ Antonína Dvořáka nebo nejznámější filmové melodie.

Zvláštní kapitolou v historii orchestru je každoroční uvádění prosincových Vánočních koncertů, ke kterým již od roku

1970 patří provedení České mše vánoční od Jakuba Jana Ryby. I po tolika koncertech se tato tradice stále udržuje.

Od začátku sezony 2013 - 2014 jsou posluchačům před začátkem koncertu zprostředkovávána setkání se sólisty a dirigenty. Mohou se také dozvědět různé zajímavosti o skladbách a skladatelích následujícího koncertu. Takzvaná Povídání o hudbě uvádí Jaromír Javůrek, ředitel Janáčkova máje v Ostravě, dirigent a popularizátor vážné hudby.

Po vystěhování filharmonie z Domu umění ještě nějakou dobu tento objekt FBM používala ke zkoušení. K definitivnímu rozloučení pro veřejnost došlo na koncertě 31. ledna 2013, kde se také naposledy rozezvučely tamní varhany. Na konci měsíce června 2015 pak došlo k úplnému vyklizení objektu, který v současnosti čeká na svou obnovu zpět na Památník Tomáše Bati.

Výchovné koncerty a nedělní koncerty pro děti

Další důležitou kapitolou činnosti filharmoniků je i výchova nového publika v rámci dopoledních koncertů pro mládež. Těmto koncertům se především věnují dirigenti Miloš Machek, Vojtěch Jouza, Tomáš Hanák, Jaromír Javůrek nebo Paul Mauffray. Své programy bez doprovodu orchestru rovněž pravidelně uvádějí F-dur Jazzband, České saxofonové kvarteto, Miloš Dvořáček, Musica Minore ad. Po přestěhování do nových

prostor došlo vzhledem k větší kapacitě sálu ke snížení počtu koncertů. Na druhou stranu se opět mohou využívat technické vymoženosti nového sálu - osvětlení, ozvučení a videoprojekce. Méně didaktické koncerty, které by měly vzbudit u mladého publika zájem o vážnou hudbu, jsou koncerty konané dvakrát až třikrát do roka v neděli odpoledne (dirigenti Miloš Machek, Michael Roháč, Josef Surovík, Kirk Trevor).

Výchovné koncerty ve Velkém kině...

a dnes v Kongresovém centru

Komorní koncerty

V současnosti filharmonie nabízí ve Velkém sále Kongresového centra dva cykly symfonické hudby, dále cyklus hudby odlehčenějšího charakteru, koncerty pro děti a cyklus komorní hudby, který ve většině případů odehrává v Malém sále, jenž pojme kolem sta posluchačů.

K vystupujícím umělcům v rámci posledně jmenovaného cyklu patřili: Lubomír Brabec, Ester Kočíčková, Felix Slováček ml.,

Kateřina Englichová, Vilém Veverka, Viviana Sofronitsky, Eben trio, Eugen Indjić, Pacora trio, Bratři Ebenové, Ensemble Messiaen a Alfred Strejček, Haerim Elizabeth Lee ad.

Na komorních koncertech se představili i hudebníci Filharmonie Bohuslava Martinů: Trio Ligneus, Due in Eterno, Pavel Březík, Vít Otáhal, Jitka Šuranská, Žestová harmonie ad.

Klaviříní recitál E. Indjiće ve Velkém sále, 2014

Eben trio, Terezie Fialová, klavír, Roman Patočka housle, Jiří Bárta, violoncello

SPOLUPRÁCE S DIVADLEM

Mimořádný úspěch Smrti Hippodamie

Režisér Jan Antonín Pitínský a dirigent Roman Válek spojili herce Městského divadla Zlín a hudebníky Filharmonie Bohuslava Martinů v jedinečném společném představení. Scénický melodram *Smrt Hippodamie* českého skladatele Zdeňka Fibicha a libretisty Jaroslava Vrchlického měl premiéru 11. února 2006 v Městském divadle Zlín. Do konce sezony 2006 se uskutečnilo deset repríz, a jelikož titul se těšil mimořádné pozornosti diváků, do konce kalendářního roku 2006 se přidalo ještě dalších pět

představení. Tento projekt vidělo přes 11 000 diváků. Téměř každý večer byli herci i hudebníci odměňováni dlouhotrvajícím potleskem vestoje. Mezi účinkujícími herci byli Dušan Sitek, Helena Čermáková, Tomáš Stolařík, Roman Král, Gustav Řezníček, Petra Hřebíčková, Pavel Leicman ad. Melodram byl představen i na dalších scénách v České republice. Například v Městském hudebním divadle v Brně v rámci mezinárodního hudebního festivalu Dokořán (22. června 2006) nebo ve Stavovském divadle v Praze (16. září 2006).

Zlíňští diváci označili v anketě Aplaus tento melodram za nejúspěšnější inscenaci sezony. Představitelka Hippodamie Helena Čermáková dostala cenu za nejlepší herecký výkon a cenu v kategorii nejlepší mužský herecký výkon přisoudili diváci Dušanu Sitkovi (král Pelop). Helena Čermáková se navíc touto rolí probojovala do nejužší nominace na prestižní cenu Thálie 2006 v oboru činohra. Inscenace také obsadila čtvrté místo v anketě Divadelních novin.

Rovněž Nadační fond Cen Alfréda Radoka udělil 31. března 2007 divadelní ceny. Večer v pražském Divadle v Dlouhé byl vysílán v přímém přenosu na programu ČT2. Cena diváků, která se rozhoduje prostřednictvím SMS hlasování, byla rovněž udělena právě tomuto představení.

V lednu 2007 *Smrt Hippodamie* natočila Česká televize, v květnu se záznam objevil na televizních obrazovkách. Melodramu vyslovila uznání a poděkování také Rada Zlínského kraje. 2. září 2008 došlo ještě na obnovenou premiéru.

Představení se dostalo dokonce i za hranice republiky, diváci je zhlédli v ukrajinském Lvově 6. září 2008 v Národním akademickém divadle opery a baletu S. Krušelnické.

SPOLEČNĚ

S EVROPSKÝMI ORCHESTRY

Naše filharmonie se účastní od roku 2009 spolupráce několika evropských orchestrů, která se nazývá ONE (An Orchestra Network for Europe) a je podporována Evropskou komisí. ONE má za sebou již čtyři úspěšné projekty (ONE, ONE a new dimension, ONE step further, ONE goes places).

Hlavním cílem je rozvoj spolupráce mezi hudebními tělesy v Evropě, výměna zkušeností mezi jednotlivými orchestry, které v rámci Evropy pracují v rozdílných podmínkách. Dalším důležitým cílem je podpora a šíření hudby z jednotlivých zemí do dalších států, zachování a zviditelnění kulturního dědictví, a tím obohacení kulturního života celé Evropy. Dochází k výměnám umělců, orchestrálních hráčů, celých orchestrů, komorních sdružení atd., všichni se tak seznamují s novým koncertním prostředím. Jedná se o dialog mezi jednotlivými kulturami nebo o včlenění jedné kultury do druhé, aniž by se ztratila její charakteristika a národní identita. Nechybí ani podpora mladých talentů, soutěž mladých dirigentů a soutěž akordeonistů.

U zrodu této součinnosti stál Orchestre de Picardie z Amiens (Francie), Jenear Philharmonie (Německo), RTV Slovenija - Ljubljana, Štátny komorný orchester Žilina (Slovensko) a dalším členem je Filharmonia Śląska im. Henryka Mikołaja

ja Góreckiego Katowice (Polsko). Filharmonie B. Martinů se stala partnerem v roce 2009, od roku 2011 je rovněž členem. Partnery jsou orchestry New Symphony Orchestra (Sophia, Bulharsko) a Het Brabants Orkest (Eindhoven, Nizozemí) a University for the Creative Arts (Velká Británie).

V rámci této spolupráce jsme v roce 2010 mohli na festivalu Harmonia Moraviae vyslechnout symfonické básně cyklu *Má vlast* B. Smetany a *Šeherezádu* N. Rimského - Korsakova pod taktovkou šéfdirigenta katowické filharmonie Miroslawa J. Blaszczyka. Tenkrát se na pódiu sešli hráči všech zúčastněných orchestrů tohoto projektu, zároveň byl koncert uskutečněn i v následujících dnech v Katowicích a Žilině.

Dalším společným setkáním byl závěrečný festivalový koncert 25. října 2012, na kterém zazněla *Carmina burana* C. Orffů, a abonentní koncert v březnu 2013, který byl věnován francouzským skladatelům. Podobný program pak zazněl také ve Francii v červenci téhož roku na festivalu V zahradách opatství Saint Riquier. Někteří naši hráči vystupovali v ONE Brass Orchestra, mezinárodním dechovém orchestru. Významnou součástí projektu jsou také pracovní setkání a výměna zkušeností našeho managementu.

SÓLISTÉ Z ŘAD FILHARMONIKŮ

Na abonentních koncertech s orchestrem

*Jiří KUNDL, klarinet
2006, 2015*

*Pavel SKOPAL, trubka
2009*

*Michal KUBÁČ, fagot
2009, 2010, 2015*

*Jiří PORUBIAK, basklarinet
2006, 2014*

*Pavel MIKESKA, housle
2009, 2010, 2013*

*Jiří KADLEC, trombon
2011*

*Alžběta JAMBOŘOVÁ, hoboj
2008, 2009, 2010, 2015*

*Martin BZIRSKÝ, violoncello
2009, 2010, 2013, 2014, 2015*

*Ivana KOVALČÍKOVÁ, housle
2014, 2015*

Rocksymphony

*15. a 16. 1. 2014, Kongresové centrum Zlín
11. 7. 2014, Vizovice
28. a 29. 11. 2014, Kongresové centrum Zlín
24. 4. 2015, hala Novesta, Zlín*

Uvedení nejslavnějších rockových evergreenů s doprovodem symfonického orchestru, na němž se podíleli Viktor Kozánek (dirigent, aranžmá), Aleš Pavlorek (aranžmá), Jan Kolář (aranžmá), Michal Pášma (dramaturgie). Na zcela vyprodaných koncertech zpívali Marta Jandová a Jan Toužimský.

ORCHESTR NA ČESKÝCH I ZAHRANIČNÍCH PÓDIÍCH

Orchestr v roce 2009 vystupoval na nejvýznamnějším českém festivalu Pražské jaro s dirigentem Jakubem Hrušou a s houslisty Régisem Pasquierem (Francie) a Bohuslavem Matouškem. Na koncertě zazněly skladby od Z. Zouhara Variace na téma Bohuslava Martinů, B. Martinů Koncertantní duo pro dvoje housle a orchestr a P. I. Čajkovského Symfonie č. 5 e moll. Uznání se orchestru dostalo na stejném festivalu i v roce 2014, tehdy doprovázel českého barytonistu Adama Plachetku (A. Dvořák: Biblické písně a árie z oper B. Smetany) za řízení Roberta Jindry.

Filharmonie byla oslovena i dalšími renomovanými festivaly, jako např. Smetanova Litomyšl (2009 Z. Lapčíková: Orbis pictus, 2014 Koncert s překvapením, 2015 Morricone - Fišer, vše se S. Vavřínkem), Janáčkův máj (2009 L. Janáček: Rákos

Rákoczy, R. Válek, 2011 B. Matoušek, M. Ivanovič, 2014 Glagolská mše, T. Hanus, 2015 A. Plachetka, R. Jindra), Český Krumlov (2014 doprovod pěvců Velkého divadla v Moskvě), Špilberk (2007 R. Patočka, J. Hruša), Znojemský festival (2007, 2008, 2011 R. Válek), Janáčkovy Hukvaldy (2011 Glagolská mše, S. Vavřínek), Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského v Jaroměřicích (2010 Montserrat Caballé), Mahler Jihlava, Janáček a Luhačovice (od roku 2008 každoročně), Musica Holešov, Kutná Hora a další. Filharmonie opakovaně vyjela i na Umbria Music Fest v Itálii s dirigentem Walterem Attanasim, od roku 2009 orchestr navštívil několikrát města Řím, Assisi, Pescaru, Perugia a Cita di Castello. K pravidelným zahraničním turné patří také novoroční koncert v Německu.

Smetanova Litomyšl 2013

Vystoupení v Assisi v roce 2009

1 Angela Gheorghiu

2 Olga Peretyatko

MidAmerica Productions, Inc.
Peter Tiboris, General and Artistic Director
Presents

FESTIVAL OF THE AEGEAN 2006
OPERA AEGEAN

MOZART
DON GIOVANNI

Celebrating the 250th birth year of
Wolfgang Amadeus Mozart

Thursday and Saturday Evenings
6 and 8 July, 2006
20hrs

Peter Tiboris,
Direttore Artistico e Maestro Concertatore
The Bohuslav Martinů Philharmony
Gianni Romagnoli, *Regista*

An International Cast of Stellar Soloists
Presented with Supertitles

THE APOLLO THEATER
"LA PICCOLA SCALA"
ISLE OF SYROS, GREECE

For Information:
dlmarxos@hermonopolis.gr
Tel: 0030 (2281) 082118 at the Municipality of Syros
Fax: 0030 (2281) 088232

WAGNER VERDI

Operngala

Sa, 19. 10. 2013, 19.30 Uhr
Congress Casino Baden

Alexandra Bruschek (Soprano), Herbert Lippert (Tenor)
Wolfgang Saml (Bass)

Bohuslav Martinů Philharmonie Zlin
Dirigent: Norbert Pflümeier

GALAKONCERT
ROKU ČESKÉ HUDBY

Hosté: Ramón Vargas, Eva Urbanová,
Ana María Martínez, Adam Píachetka
Vedoucí: Jakub Hrdla
České orchestry a pěvecké sbory

17./12./2014 19.00 DZ ARENA PRAHA
www.galakonzert.cz

STARRING ALFIE BOE
WITH SPECIAL GUEST ROSE TANKER

CLASSIC QUADROPHEN
LIVE II

CONDUCTED BY ROBERT JILKA
ORCHESTRATED BY MICHAEL POLLEN
WIENER SINGAKADEMIE
PHILHARMONIE BOHUSLAV MARTINŮ

Vystoupení ve Vatikánu

Rok 2013 byl rokem 1150. výročí příchodu věrozvěstů sv. Cyrila a sv. Metoděje na Moravu a ve spojení s oslavami byl orchestr pozván ke dvěma vystoupením ve Vatikánu. Koncerty FBM a souboru Hradišťan na posvátné půdě byl zahájen Jubilejní rok sv. Cyrila a sv. Metoděje. Stalo se tak v pátek 25. května 2012 za účasti premiéra vlády České republiky, zástupců České biskupské konferen-

ce a představitelů Zlínského kraje. Orchester hrál v kostele sv. Praxedy při mši, která se konala v přítomnosti evropských biskupů, tedy v místě, kde při svém pobytu v Římě našli svatí bratři zázemí. Poté se uskutečnil koncert FBM a souboru Hradišťan v bazilice Santa Maria Maggiore ve Vatikánu s programem Porta peregrinorum (pocta duchovnímu odkazu velkých světců) od Jiřího Pavlici, dirigoval Stanislav Vavřínek.

Hradišťan s Jiřím Pavlicou a Stanislavem Vavřínkem

Zahraniční zájezdy FBM

Maďarsko 1959, 1972

Polsko 1961, 1979, 1988, 2001, 2008, 2012, 2013

NDR 1966, 1988

Rakousko 1966, 1975, 1984, 1988, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016

Rumunsko 1968

Itálie 1970, 1978, 1992, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015

Řecko 1981, 2006, 2007

Německo 1982, 1985, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016

Španělsko 1987, 1988, 1993, 1997, 1998, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2007

Dánsko 1990, 2001

Francie 1991, 1992, 1998, 2013, 2014

Švýcarsko 1994, 1996, 1999, 2002

USA 1995

Švédsko 1995, 1996, 1997, 1998

Belgie 1999

Portugalsko 2001

Slovensko 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Ukrajina 2008

Chorvatsko 2009

Nizozemí 2012, 2014

Vatikán 2012

Slovinsko 2012

Indie 2016

České festivaly

<i>Pražské jaro</i>	2009, 2014	<i>Janáček a Luhačovice</i>	2008, 2009, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015
<i>Smetanova Litomyšl</i>	2007, 2009, 2010, 2013, 2015	<i>Nekonvenční žižkovský podzim Praha</i>	2009, 2010, 2011
<i>Janáčkův máj Ostrava</i>	2007, 2009, 2011, 2014, 2015	<i>Kroměříž - 750. výročí kostela sv. Mořice</i>	2010
<i>Třebíčský operní festival</i>	2006	<i>Martinův Fest 2010 Polička</i>	2010
<i>Dokořán Brno</i>	2006	<i>Hudba v zahrádách a zámku Kroměříž</i>	2007, 2009, 2010, 2011, 2014, 2015
<i>Filmový festival pro děti a mládež Zlín</i>	2006, 2008, 2012	<i>MHF Petra Dvorského Jaroměřice</i>	2010, 2015
<i>Hudební festival Znojmo</i>	2007, 2008, 2011	<i>Janáčkovy Hukvaldy</i>	2011
<i>Špilberk Brno</i>	2007	<i>Musica Holešov</i>	2011
<i>Velikonoční festival duchovní hudby Brno</i>	2008, 2011	<i>České dotečky hudby Praha</i>	2011, 2014
<i>Pražské premiéry Rudolfinum Praha</i>	2008	<i>Mahler Jihlava 2000</i>	2012
<i>Trnkobraní Vizovice</i>	2008		
<i>Master of Rock Vizovice</i>	2009, 2010, 2014		

Koncert lidí dobré vůle Velehrad
2012, 2013, 2014, 2015

Podzimní festival duchovní hudby Olomouc
2013

MHF Kutná Hora 2014

MHF Český Krumlov 2014

Hanácký operní festival Prostějov
2014

Galakonzert k Roku české hudby O2 Arena
2014

Dvořákova Příbram 2015

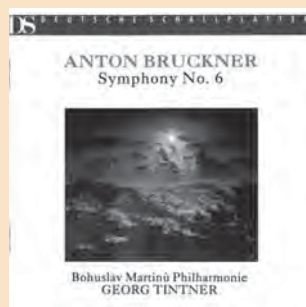
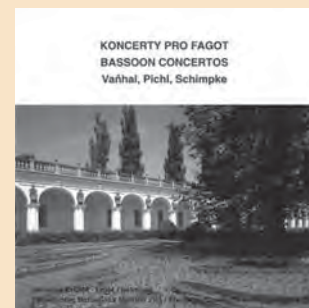
Další koncerty:

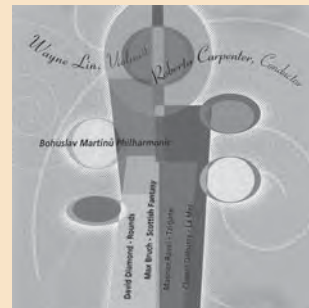
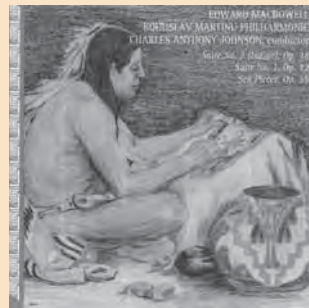
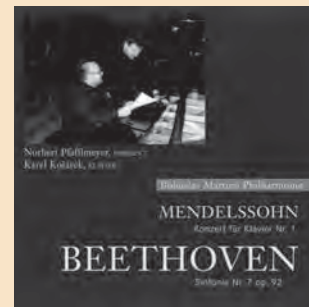
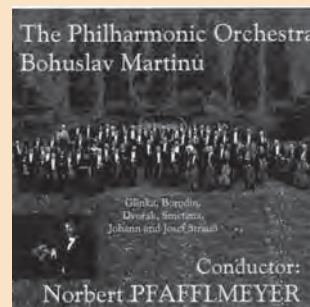
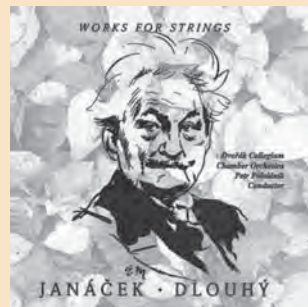
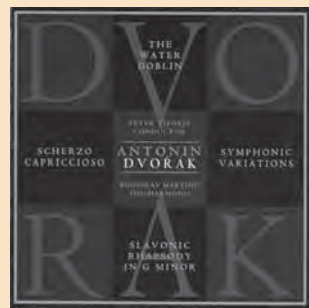
Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Kroměříž, Holešov, Uherské Hradiště, Vsetín, Valašské Meziříčí, Havířov, Rožnov pod Radhoštěm, Luhačovice, Blansko, Čelčice, Hluk, Uherský Brod ad.

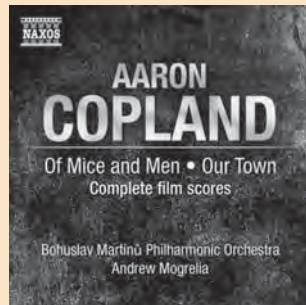
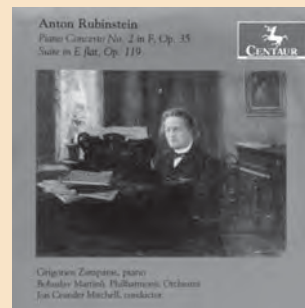
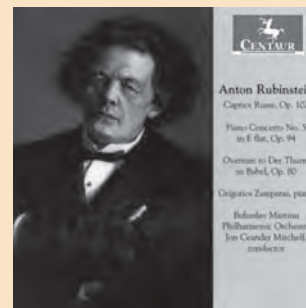
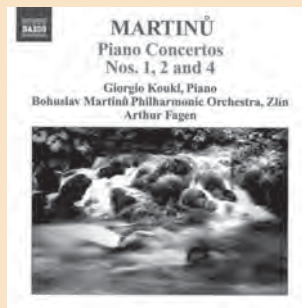

Bratislavské hudobné slávnosti

DISKOGRAFIE FBM

ŠÉFDIRIGENTI FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

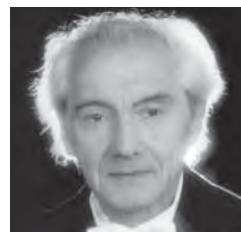
RUDOLF KVASNICA
1946 - 1954

RICHARD TÝNSKÝ
1954 - 1957

EDUARD FISCHER
1957 - 1968

ZDENĚK BÍLEK
1969 - 1975

ROSTISLAV HALIŠKA
1975 - 1990

PETR WOLFGANG LÜCKER
1990 - 1995

KIRK TREVOR
1995 - 1999

TOMÁŠ KOUTNÍK
1999 - 2004

JAKUB HRUŠA
2005 - 2008

STANISLAV VAVŘÍNEK
2008 - 2015

VOJTĚCH SPURNÝ
2015 - dosud

DIRIGENTI FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

VLADIMÍR MATĚJ
1947 - 1958

ROSTISLAV HALIŠKA
1966 - 1975

PETR ALTRICHTER
1979 - 1982

JAROSLAV OPĚLA
1958 - 1966

STANISLAV MACURA
1975 - 1979

MILOŠ ALEXANDER MACHEK
1983 - 1999

HLAVNÍ HOSTUJÍCÍ DIRIGENTI FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

TOMÁŠ HANUS
2005 - 2010

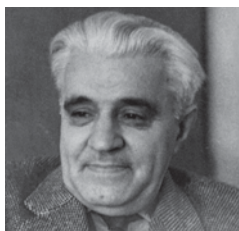

WALTER ATTANASI
od roku 2010

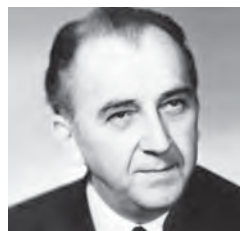
ŘEDITELÉ FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

ČENĚK TENK
1946 - 1956

VÁCLAV NÁVRÁT
1956 - 1958

VÁCLAV LAŇKA
1958 - 1965

EDUARD FISCHER
1965

FRANTIŠEK TICHÝ
1965 - 1982

PHDR. ZDENĚK DIVOKÝ
1982 - 1989

MGR. MAREK OBDRŽÁLEK
1990 - 2004

ING. JOZEF TKÁČIK
2005 - 2008

RNDR. JOSEF NĚMÝ
2008 - dosud

ČLENOVÉ FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

ŠÉFDIRIGENT VOJTĚCH SPURNÝ

1. HOUSLE

MGA. PAVEL MIKESKA K.M.
MGA. IVANA KOVALČÍKOVÁ K.M.
MGR. DANA KRUYEROVÁ
MGA. ALENA STROJLOVÁ
JAN NEDOMA
JITKA HANÁKOVÁ
MGR. MIROSLAV KRÍVÁNEK
JANA ŠTÍPKOVÁ
HANA TESAŘOVÁ, DIS.
MGA. JIŘÍ NOVÁK
MGA. MARINA DRONINA
MGR. ART. VERONIKA PETRÁŠOVÁ
MGA. BARBORA MARCANÍKOVÁ*

2. HOUSLE

MGA. MICHAL MRKVICA
LIBOR MACHÁČEK
MGR. JOSEF VÝŽRÁLEK
JOSEF KUBELKA
JAN KOTULAN
HELENA KOTULANOVÁ
JAROSLAV ALADZAS
MGA. JITKA ŠURANSKÁ
MGA. MARIE NĚMCOVÁ
MGA. JAN KOVALOVSKÝ
MGR. ART. LUCIE HROMÁDKOVÁ

VIOLA

MGA. PAVEL BŘEZÍK
MGA. OLDŘICH ŠEBESTÍK
ROMAN JANŮ
LUCIE DÜMLEROVÁ
MICHAELA SLÁMOVÁ
MGR. DANA BOŽKOVÁ
IVETA SKLENÁŘOVÁ
HANA TOMANOVÁ, DIS.*
VERONIKA ČÁSTKOVÁ
MGR. MIROSLAV KAŠNÝ

VIOLONCELLO

MARTIN BZIRSKÝ K.M.
MAG. ART. KAROLÍNA ZÍVALÍKOVÁ
ZDENKA ALADZASOVÁ
DAVID KEFER
ERICH HULÍN
MGR. VIKTOR KOZÁNEK
MGA. VĚRA KOUSALÍKOVÁ *

KONTRABAS

VÍTĚZSLAV PELIKÁN
MICHAL PÁŠMA
SILVIA GERYKOVÁ
VLADIMÍR HUDEČEK
PAVEL JURÍK
MGR. ART. KAREL PEVNÝ
MGA. VÁCLAV MAREČEK
MGA. MARTIN CRLA

FLÉTNÁ

MGR. JANA HOLÁSKOVÁ
MGR. VLADIMÍR VODIČKA
JIŘINA VODIČKOVÁ
BCA. JANA ŠINDELÁŘOVÁ

HOBOJ

MGR. JANA LAPKOVÁ
MGA. ALŽBĚTA JAMBOROVÁ
MGR. SVATOPUK HOLÁSEK
MGA. NADĚŽDA ŠKRABALOVÁ*
MONIKA DEDIČOVÁ

KLARINET

MGA. ALEŠ PAVLOREK
MGA. JIŘÍ KUNDL
MGA. JIŘÍ PORUBIAK
MGA. MAREK SMETKA

FAGOT

MGA. MICHAL KUBÁČ
MGA. EVA KARBANOVÁ
MGA. VÍT PROCHÁZKA
MGA. JAROSLAV JANOŠTÍK

TRUBKA

PAVEL SKOPAL
MIROSLAV BUREŠ
MGA. VÍT OTÁHAL
ZDENĚK MACEK

LESNÍ ROH

MGA. DANIEL MLČÁK
BCA. JIŘÍ HAMMER
MGA. MILAN KUBÁT
RUDOLF LINNER
JIŘÍ ZATLOUKAL, DIPL. UM.
MGA. VLASTIMIL KELAR

TROMBÓN

MGA. JAKUB ZÍVALÍK
VÍT POSPÍŠIL, DIS.
PAVEL NEVAŘIL
ROMAN SKLENÁŘ

TUBA

MILOSLAV ŽVÁČEK

BICÍ

MGR. GREGOR KRUYER
JIŘÍ TRÁVNÍČEK
PAVEL KALIVODA
MICHAL KOZÁK, DIS.

HARFA

YI YIUN LOEI

LEGENDA

* na mateřské dovolené
K.M. koncertní mistr

ADMINISTRATIVA FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ

Předseda správní rady **DALIBOR STŘIBNÝ**

Členové správní rady **ING. VLADIMÍR KUTÝ**
ING. MICHAL HANAČÍK
MGR. RENATA NAVAROVÁ
MGR. PAVEL STOJAR
MILAN TESAŘ

Ředitel **RNDR. JOSEF NĚMÝ**

Manager **TOMÁŠ GREGŮREK**

Dramaturg **MGR. JINDŘIŠKA KEFEROVÁ**

Asistentka ředitele **MARCELA JURÁŠKOVÁ**

Propagace a marketing **ING. DAGMAR GARGULÁKOVÁ**
ANDREA CHMELOVÁ

Pokladna **MARTINA KADLČÍKOVÁ**
IRENA KRÁČALÍKOVÁ

Ekonomický úsek **ING. HANA COUFALÍKOVÁ**
MARTINA ULRICOVÁ
VĚRA ZAJÍČKOVÁ

Technický úsek **ZDENKO BALOGH**
FRANTIŠEK JANČÍK

Archivář **MGR. SVATOPLUK HOLÁSEK**

Inspektoři orchestru **MGA. MICHAL KUBÁČ**
MGA. JAN KOVALOVSKÝ

Umělecká rada **MGA. MILAN KUBÁT** předseda
MARTIN BZIRSKÝ
MGR. DANA KRUYEROVÁ
MGA. PAVEL MIKESKA
MGA. IVANA KOVALČÍKOVÁ
MGA. MICHAL MRKVICA
MGA. ALEŠ PAVLOREK
MGA. JIŘÍ PORUBIAK
MGA. JAKUB ZÍVALÍK

FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ, O.P.S., NÁM. T. G. MASARYKA 5556, 760 01 ZLÍN, TEL.: +420 577 005 731
WWW.FILHARMONIE-ZLIN.CZ

Filharmonie Bohuslava Martinů s šéfdirigentem Vojtěchem Spurným - 2015

PARTNEŘI SEZONY 2015 - 2016

ZAKLADATELÉ

Statutární město Zlín

Zlínský kraj

PARTNEŘI FBM

GENERÁLNÍ PARTNER FBM

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER FBM

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI FBM

Kultura

DĚKUJEME

VYDAVATEL FILHARMONIE BOHUSLAVA MARTINŮ, O.P.S.

DĚKUJEME ZA SPOLUPRÁCI DOC. ING. MGR. RADIMU BAČUVČÍKOVÍ, PH.D.
A MORAVSKÉMU ZEMSKÉMU ARCHIVU V BRNĚ, STÁTNÍMU OKRESNÍMU ARCHIVU ZLÍN ZA POSKYTNUTÍ FOTOGRAFIÍ.

